

Kunnanvaltuusto
18.12.2023 § 42
Talousarvio 2024
Taloussuunnitelma 2024–2026

Sisällysluettelo

JOHDANTO: KUNTASTRATEGIA	3
YLEISPERUSTELUT	5
KÄYTTÖTALOUSOSA	16
KUNNANHALLITUS.....	16
Yleishallinto	16
Kehittämishankkeet	19
Sosiaali- ja terveystaloudet	22
KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	24
Vaalit	24
TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	26
Tarkastus- ja arviointitoimi	26
SIVISTYSLAUTAKUNTA	28
Sivistystoimen hallinto	28
Muut opetuspalvelut	29
Perusopetuspalvelut	31
Varhaiskasvatuspalvelut.....	34
Vapaa-aikapalvelut.....	40
TEKNINEN LAUTAKUNTA	44
Tekninen hallinto	44
Kiinteistötoimi ja tukipalvelut.....	46
Vesihuolto.....	48
TULOSLASKELMAOSA	51
INVESTOINTIOSA	57
RAHOITUSOSA	66
MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETOLASKELMA	67

JOHDANTO: KUNTASTRATEGIA

Pienestä isoksi

Lemi on hyvä paikka asua pienestä isoksi.

Lemi on yhteisöllinen ja turvallinen, maltillisesti kasvava kunta, joka järjestää asukkailleen laadukkaat peruspalvelut asukkaita kuunnellen. Yhteisöllisessä kunnassa kaikki ovat tervetulleita mukaan kehittämään kuntaa.

Leppoisasti

Kunta on maalaishenkinen ja leppoisa asuin-, lomailu- ja työskentelypaikka. Asiat hoituvat joustavasti ja sujuvasti. Täällä on helppo asioida ja elää. Harmonisessa kunnassamme kaik lutviutuu.

Lähellä

Lemillä on ihmisen näköiset palvelut lähellä. Lemi on keskusteleva ja kuntalaisia kuunteleva kunta. Meillä on laadukkaat varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut. Lemillä palvelu on henkilökohtaista.

Olemme aidosti yhteisöllisiä. Autamme toisiamme ja teemme asioita yhdessä. Otamme lapset ja nuoret mukaan kunnan yhteiseen kehittämiseen.

Lähellä on myös sitä, että asiat sujuvat rivakasti. Viranhaltijoiden nopea ja joustava palvelu on kunnia-asiamme. Maantieteellisesti olemme lähellä Lappeenrantaa, kaupunkiin ajaa 20 minuutissa.

Luovasti

Etsimme luovasti ratkaisuja. Päätöksenteko ja viestintä ovat avointa, joustavaa ja ketterää. Etsimme myös yhdessä ideoita ja edistämme luovuutta. Osallistamme kuntalaiset mukaan ideatalkoisiin ja kehittämään toimintaa myös taloudellisesti tehokkaammaksi. Ideoimme asioita mm. viestinnän, talouden, hyvinvoinnin ja yhteistyöverkoston kehittämiseksi.

HYVINVOINNIN JA ELINVOIMAN EDISTÄMINEN 2030 MENNESSÄ:

Hyvinvointi

Vahvistamme hyvinvointia. Kannustamme kuntalaisia liikkumaan. Liikunta- ja virkistysmahdollisuuksia on tarjolla kaikenikäisille. Tuemme ja mahdollistamme tapahtumia ja omaehtoisen toiminnan muotoja. Tuemme osallisuutta ja vapaaehtoistoimintaa. Tuotamme hyvinvointia edistäviä ennaltaehkäiseviä palveluja.

Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa panostamme laadun ja sisällön kehittämiseen. Kirjasto on kuntalaisten monipuolinen kohtaamispaikka. Yhteistyö järjestöjen ja kolmannen sektorin kanssa on aktiivista.

Otamme kuntalaiset ja henkilöstön aktiivisesti mukaan kehitystyöhön. Panostamme hallinnon avoimuuteen ja tiedolla johtamiseen.

Henkilöstö voi hyvin. Työtilat ovat turvallisia ja terveitä.

MITTARIT:

Asiakas- ja kuntalaiskyselyt; vastausprosentit, hyvinvointikertomus, kouluterveyskysely, henkilöstökertomus, työpaikkaselvitykset, koulutuspäivien määrä, poissaolojen määrä

Elinvoima

Vahvistamme kunnan vetovoimaa positiivisella kuntakuvalla. Järjestämme kunnan palvelut lähellä ja asukaslähtöisesti.

Panostamme sujuviin liikenneyhteyksiin. Pidämme asuinympäristön viihtyisänä. Kaavoitus ja maankäyttö on suunnitelmallista ja sujuvaa.

Teemme aktiivista yhteistyötä eri verkostoissa: yhdistysten, oppimisverkostojen, yritysten ja muiden julkisorganisaatioiden kanssa. Meillä on toimivat ja monipuoliset sähköiset palvelut. Viestintämme on nopeaa ja monikanavaista.

MITTARIT:

Asiakas- ja kuntalaiskyselyt; vastausprosentit, työllisyyden kehitys, avainluvut vertailu - Länsi-Saimaan kunnat, toteutuneet yhteistyöhankkeet ja yhteistyösopimukset

Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous

Talouden tasapainottamiseksi teemme jatkossakin toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia. Tehostamme toimintoja ja etsimme uusia työskentelytapoja. Kohdennamme henkilöstöresurssit oikein. Lisäämme palveluiden kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta. Omistajaohjauksella huolehdimme siitä, että Lemin kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

MITTARIT:

kertynyt ali-/ylijäämä, vuosikate, lainamäärä/asukas, palvelujen yksikköhinnat, palvelumaksut

YLEISPERUSTELUT

Yleinen talouskehitys

Hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Suomen talous ei kasvakaan vuonna 2023 edellisvuodesta. Vuonna 2024 hintojen nousu on kotitalouksen tulojen kasvua hitaampaa ja korkojen nousu on ohi. Kotitalouksien ostovoiman kohentuminen lisää kulutusta ja BKT kasvaa 1,2 prosenttia. Talouskasvua heikentää kuitenkin edelleen rakentamisen heikko tilanne. Investointinäkyvät ovat kuitenkin muuten valoisat, erityisesti tuulivoimainvestointisuunnitelmia on erittäin paljon. Vuonna 2025 kasvu nopeutuu 1,8 prosenttiin, kun kulutuksen kasvu lisäksi investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Työllisyys notkahtaa tänä vuonna, mutta kasvaa taas ensi vuodesta lähtien ja vuonna 2025 työllisyysaste on 74,3 prosenttia ja työttömyysaste 7 prosenttia.

Julkisyhteisöjen alijäämä on 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja hallituksen päättämistä sopeutustoimista huolimatta kasvaa yli kolmen prosentin vuosina 2024 ja 2025. Julkisyhteisöjen alijäämä supistuu hieman ennustejakson loppua kohden, kun talouskasvu kiihtyy ja hallituksen toimet alkavat purra. Alasektoreista suurinta alijäämää tekee valtionhallinto, jossa ei ole odotettavissa merkittävää kohenemistä koko ennustejaksolla. Lisäksi ilman hyvinvointialueiden tai kuntien omia toimia paikallishallinnon alijäämä kasvaa ennustejakson loppua kohti. Sopeutustoimista huolimatta julkinen velkasuhde kasvaa hiljalleen ennustejaksolla. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon yhteenlaskettu mittava alijäämä, väestön ikääntyminen, sekä kasvavat velanhoidokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla jatkossakin.

Kuntatalouden kehitysarvio

Kuntataloudessa on takana kolme vahvaa vuotta. Yleiseen talouskehitykseen liittyvä epävarmuus on kuitenkin kasvanut kuluneen vuoden aikana. Kuntien menot kasvavat hintojen noustessa ja lisäksi investointipaineet pysyvät mittavina. Kustannusten kehitykseen vaikuttaa etenkin kunta-alan ansiokehitys.

Kuntatalouden keskeiset tunnusluvut, kuten tilikauden tulos ja toiminnan ja investointien rahavirta, ovat kuntatalouden kehitysarvion mukaan tänä vuonna vahvoja. Verotuloja kertyy tänä vuonna osin edelleen sote-uudistusta edeltäneiden korkeampien kunnallisveroprosenttien ja jako-osuuksien mukaisesti. Käännös heikompaan on kuitenkin edessä talouskasvun vaimenemisen ja väliaikaisten korkeampien verotulokertymien loppuessa.

Kuntien valtionapuihin osoitetaan kokonaisuudessaan noin 5,1 mrd. euroa vuonna 2024. Kehyskauden loppuun mennessä vuonna 2027 valtionavut ovat noin 6,1 mrd.

euroa. Peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan yhden prosenttiyksikön indeksikorotusta vastaava vähennys vuosina 2024–2027, mikä pienentää kuntien valtionosuutta noin 24 miljoonaa euroa vuonna 2024. Toisaalta maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus 1,30 prosenttiin vahvistaa kuntataloutta arviolta noin 108 miljoonalla eurolla vuodesta 2024 alkaen. Kuntien peruspalvelujen valtionosuus kasvaa noin 0,9 mrd. eurolla vuonna 2025, kun TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille ja kuntien työttömyysturvan rahoitusosuutta kasvatetaan.

Hallituksen suoraan kuntatalouteen vaikuttavia panostuksia ovat muun muassa perusopetuksen vahvistaminen ja tasa-arvon edistäminen esi- ja perusopetuksessa. Perusopetuksen vahvistamiseen liittyvien toimenpiteiden kuntatalousvaikutukset tarkentuvat jatkovalmistelun yhteydessä. Oppilas- ja opiskelijamäärien pieneneminen alentaa reaalisesti hieman opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuuksia. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024-2027. Kuntatalouden toimintamenoja kasvattavat erityisesti kunta-alan ansiotason nousu. Vuosina 2025-2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee sopeutuspainetta kuntatalouteen tuleville vuosille.

Kunnallisveroprosentteihin ennakoidaan kohdistuvan nousupainetta kaikissa kuntakokoryhmissä vuosina 2024-2027, mutta koko maan tasolla kunnallisveron laskennallinen korotuspaine pysyy suhteellisen maltillisella tasolla. Vuonna 2023 negatiivisen vuosikatteen kuntia on vain muutama, mutta kehyskauden loppua kohden määrä nousee painottuen erityisesti pienempiin kuntakokoryhmiin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyvä rahoituksen siirto kunnilta hyvinvointialueille tarkistetaan vuonna 2023 vastaamaan kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietojen mukaisia siirtyvien palveluiden järjestämisen kustannuksia sekä verotulojen osalta tietoja vuoden 2022 valmistuneesta verotuksesta. Tarkistuksesta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen yhteydessä säädettyssä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (57 §). Koska kuntien tuloista kunnallisveroprosenttia on jo leikattu 12,64 prosenttiyksikköä vuodelle 2023, on kustannusten ja tulojen erotus säädetty tasattavaksi kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta tehtävänä vähennyksenä tai lisäyksenä vuodesta 2024 lukien. Vuoden 2023 osalta vähennys tai lisäys on säädetty tehtäväksi jälkikäteen vuosina 2024 ja 2025.

Valtionosuuden lisäsiirrolla varmistetaan uudistuksen periaatteena oleva kustannusneutraalisuus kuntien, hyvinvointialueiden ja valtion välillä. Kuntien siirtyviä tuloja ovat peruspalvelujen valtionosuuden sosiaali- ja terveydenhuoltosidonnaiset osat, 70 prosenttia veromenetysten korvauksista, kolmannes yhteisöverosta sekä 12,64 prosenttiyksikköä kuntien tuloveroprosenteista. Vuoden 2022 verotus valmistui lokakuun lopussa. Lopullisten verotulotietojen perusteella laskettu valtionosuuden vähennystarve poikkeaa aiemmin arvioidusta tasosta. Vuoden 2024 varsinaisessa talousarviossa pysyväksi valtionosuuden vähennykseksi arvioitiin 224 milj. ja vuotta

2023 koskeva osuus 112 milj. euroa. Verotuksen valmistuminen muuttaa edelleen vuoden 2024 valtionosuuksia siten, että pysyvä vähennys kuntien valtionosuuksiin kasvaa yhteensä 501 milj. euroon. Vuotta 2023 koskeva määräaikainen osuus vuodelle 2024 kasvaa yhteensä 250 milj. euroon. Hallituspuolueet ovat sopineet kohtuullistavansa vuoden 2022 valmistuneen verotuksen ennakoimattoman suuria vaikutuksia kuntien valtionosuuksiin. Sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastuspalveluiden uudistuksen aiheuttamaa kuntien peruspalvelujen valtionosuuden lisävähennystä ei tehdä vuonna 2024, vaan vähennys jaksotetaan vuosille 2025–2027.

Kunnilla on merkittäviä investointitarpeita muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän vuoksi. Kuntatalouden lainakanta jatkaa kasvuaan vuosina 2024-2027, mutta kasvuvauhti hidastuu viime vuosikymmenen keskimääräiseen kasvuvauhtiin verrattuna.

Lemin talousarviosta- ja suunnitelmasta

Lemin talousarvion ja -suunnitelman tavoitteena on säilyttää laadukkaat peruspalvelut ja taata mahdollisuuksia kuntalaisten hyvinvoinnin ylläpitoon ja viihtyvyyden lisäämiseen. Tavoitteena on lisätä kunnan elinvoimaa uusien asukkaiden houkuttelemiseksi kuitenkin talouden tasapainotustoimia unohtamatta.

Talousarvio on laadittu ottaen huomioon tulot ja menot mahdollisimman realistisesti. Valtionosuudet on otettu vuoden 2024 talousarvioon pääosin valtiovarainministeriön arvion perusteella ja verotulot kuntaliiton veroennustekehikolla. Talousarvioon on huomioitu syksyllä 2023 laadittujen talouden tasapainottamisselvitysten toimenpiteet niiltä osin kuin ne on toimeenpantu.

Talouden tasapainottaminen/Arviointimenettely

Kunnan talous ei ole kuntalain 110 §:ssä tarkoitetulla tavalla tasapainossa, ja valtiovarainministeriö on tehnyt asettamispäätöksen arviointimenettelyn aloittamisesta 10.10.2023. Kuntalain (410/2015) 118 §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 118 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy. Mainitun lain 118 §:n 2 momentin mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa. Lemin kunnalla on ollut yhtäjaksoisesti vuosien 2017-2022 tilinpäätösten mukaan taseessa kertynyttä alijäämää, joten vuoden 2017 ja sen jälkeen kertynyt alijäämä olisi tullut kattaa vuoden 2022 loppuun mennessä. Vuoden 2017 taseen kertynyt alijäämä oli 436 000 euroa ja vuoden 2022 määrä oli 1 496 035 euroa.

Selvitystä varten asetetaan laissa säädetyn menettelyn mukaisesti arviointiryhmä, jonka jäsenistä yhden nimeää valtiovarainministeriö ja yhden asianomainen kunta. Arviointiryhmän kokoonpano on seuraava: puheenjohtaja Kari Korkeakoski, kunnan nimeämä jäsen kunnanjohtaja Kati Rekola, ministeriön nimeämä jäsen finanssineuvos

Ville Salonen. Lisäksi arviointiryhmän kokouksiin voivat kunnan ilmoituksen perusteella osallistua Lemín kunnanhallituksen puheenjohtaja Anu Karhu ja talousasiantuntija Taina Koivisto, joka on myös kunnan henkilöstön edustaja. Arviointiryhmä tekee ehdotuksen kunnan asukkaiden palvelujen turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Kunnanvaltuuston on käsiteltävä arviointiryhmän toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskeva päätös valtiovarainministeriön tietoon mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Valtiovarainministeriö tekee arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten ja kunnanvaltuuston päätösten perusteella ratkaisun kuntarakennelaisissa tarkoitetun erityisen selvityksen tarpeellisuudesta kuntajaon muuttamiseksi.

Lemin kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuutta vuodelle 2023. Harkinnanvaraisen valtionosuuden edellytyksenä on talouden tasapainottamisohjelma. Talouden tasapainotusohjelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa 7.9.2022. Talouden tasapainottamisohjelma on huomioitu vuoden 2024 talousarviossa ja sen noudattaminen on ensiarvoisen tärkeää. Tämän lisäksi erilliset selvitykset säästötoimenpiteistä on tehty perusopetuksen toimialalla, varhaiskasvatuksen toimialalla sekä ruoka- ja siivouspalveluiden osalta. Syksyllä 2023-kunnassa on aloitettu muutosneuvottelut, joilla tavoitellaan 500 000 € pysyvää säästöä. Tavoitteena on saada käytyä muutosneuvottelut loppuun vielä vuoden 2023 aikana. 14.12.2023 Lemin kunta on saanut Valtiovarainministeriön kirjeen, jossa Lemin kunnalle on myönnetty harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 350 000 euroa. Tämän päätös huomioon ottaen alijäämät olisi katettu vuonna 2026.

Kunnan taseen kertyneet alijäämät 31.12., 1 000 €

2017	2018	2019	2020	2021	2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
-436	-2 206	-2 888	-2 194	-1 566	-1 496	-1 057	-1 007	-456	281
<i>muutos</i>	-1 770	-682	694	627	70	439	51	550	737

Kunnan taloudelliset voimavarat vuonna 2024

Kunnan talouden tasapainotus perustuu toiminnallisiin sopeuttamistoimiin. Muutosneuvotteluilla pyritään saamaan aikaan 500 000 €:n pysyvät säästöt, ja tämä on mahdollista organisaation rakenteellisella tarkastelulla. Vain rakenteellisten muutosten kautta voidaan saavuttaa konkreettisia ja pysyviä kustannussäästöjä sekä tehokkuuden ja tuottavuuden nousua.

Kunnalle tarpeettomista toimitiloista tulee edelleen pyrkiä eroon joko vuokraamalla tai myymällä.

Kaikissa suoritetuissa ratkaisuissa on kiinnitetty huomiota siihen, että erityisesti lakisääteiset palvelut on pystyttävä tuottamaan lakien edellyttämällä tavalla.

Hanketoimintaa jatketaan tulevina vuosina, mutta hanketukien määrä vähenee huomattavasti aikaisempiin vuosiin verrattuna. Vuoden 2022 aikana on haettu ja saatu muutamia toimintaa tukevia sekä kehitettäviä hanketukia. Varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen on saatu valtionavustusta koronaepidemiasta johtuvien vaikutusten tasoittamiseen vuosille 2022-2024.

Kunnan nettoinvestointien määrä vuonna 2024 on 289 500 euroa ja se alittaa suunnitelmapoistojen määrän. Merkittävimpiä investointiesityksiä kohdistuu talous- ja henkilöstöhallinto (70 000 e), Verkkokauppa, kassa ja omatoimikirjasto (21 000 e) ja kuntosali (40 000 e) sekä Juvolantie (menot 105 000 e tulot 73 500).

Tällä hetkellä kunnalla on 14 pitkäaikaista lainaa. Talousarviovuonna jouduttaneen ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa 384 000 euroa investointimenoihin ja lainojen lyhentämiseen. Rahoituslaskelma on laadittu siten, että lainoja lyhennetään 842 800 euroa. Maksuvalmiuden turvaamiseksi käytetään tililimiittiä tai lyhytaikaisia kuntatodistuksia.

Ulkoiset toimintamenot ovat 8 548 600 euroa. Vuosikate vuoden 2024 talousarviossa on 725 400 euroa, joka on noin 11 % verotuloista.

Väestön- ja työllisyyden kehitys vuonna 2023 ja tulevaisuuden näkymät

Lemin kunnan väkiluku 31.12.2022 oli 2886. Tilastokeskuksen väestön ennakkotilaston mukaan syyskuun 2023 loppuun mennessä asukasluku oli 2877.

Väestönmuutosten ennakkotiedot muuttujina Alue, Vuosineljännes ja Tiedot

	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys
Lemi			
2023Q1*	8	12	-4
2023Q2*	4	8	-4
2023Q3*	9	10	-1

https://pxweb2.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vamu/statfin_vamu_pxt_11lk.px/table/tableViewLayout1/

Väestönmuutosten ennakkotiedot muuttujina Alue, Vuosineljännes ja Tiedot

	Kuntien välinen tulomuutto	Kuntien välinen lähtömuutto	Kuntien välinen nettomuutto
Lemi			
2023Q1*	34	32	2
2023Q2*	34	30	4
2023Q3*	34	44	-10

https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__synt/statfin_synt_pxt_12dy.px/table/tableViewLayout1/

Tilastokeskuksen väestöennuste 2021 mukaan kunnan asukasluvun kehitys ikäjakaumittain tulevina vuosina on seuraava:

	Lemi					
	Yhteensä					
	2024	2025	2026	2030	2035	2040
Väestö 31.12. (omavaraisennuste 2021)						
Yhteensä	2 891	2 871	2 852	2 784	2 724	2 692
0 - 4	97	98	96	100	133	163
5 - 9	146	127	115	98	99	132
10 - 14	209	202	187	127	99	100
15 - 19	177	185	211	202	126	98
20 - 24	135	153	153	185	201	126
25 - 29	71	74	82	151	185	202
30 - 34	127	109	98	74	152	183
35 - 39	137	139	138	109	73	152
40 - 44	177	176	158	138	109	73
45 - 49	186	184	190	176	137	108
50 - 54	190	184	184	181	175	136
55 - 59	215	204	201	182	177	172
60 - 64	231	236	225	197	177	174
65 - 69	193	198	182	225	190	170
70 - 74	202	194	217	186	211	180
75 - 79	188	193	189	175	170	195
80 - 84	105	115	114	159	147	146
85 - 89	67	58	72	79	112	107
90 - 94	29	32	28	29	42	60

https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vaenn/statfin_vaenn_pxt_139i.px/table/tableViewLayout1/Kunnan palvelurakenne sopeutetaan vastaamaan väestökehitystä.

Työllisyyspalveluiden siirtyminen kuntien järjestämisvastuulle

Lainsäädäntö julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä (laki työvoimapalveluiden järjestämisestä 380/2023) vahvistettiin 23.3.2023. Lainsäädäntöön liittyvä voimaanpanolaki (383/2023) astui voimaan 1.4.2023. Vahvistetun lainsäädännön mukaan julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille työ- ja elinkeinotoimistoilta 1.1.2025 ja samalla työ- ja elinkeinotoimistot lakkautetaan. Tavoitteena on, että työvoimapalvelut siirtyvät sujuvasti ja hallitusti valtiolta kuntien vastuulle asiakkaat ja henkilöstö huomioiden. Kunnille siirtyy myös ELY-keskusten julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät hankintatehtävät ja KEHA-keskuksen julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät maksatustehtävät.

Työvoimapalvelujenjärjestäminen ja niihin liittyvien palvelujen hoitaminen on kunnille uusi valtiosuustehtävä, jonka rahoitus on yleiskatteisessa valtiosuudessa.

Samanaikaisesti TE2024-uudistuksen rinnalla valmistellaan kotoutumisen kokonaisuudistusta KOTO24-uudistus. Laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023) hyväksyttiin 3.3.2023. Työvoimapalveluiden myötä kuntien vastuulle siirtyy myös kotoutumispalveluiden järjestäminen työnhakijana oleville kotoutuja-asiakkaille. Työvoimapalvelu- ja kotoutumislakien toimeenpanoa valmistellaan valtakunnantasolla kokonaisuutena.

Etelä-Karjalassa TE2024 valmistelu on käynnistynyt vuoden 2021 lopulla Lappeenranta-Imatra kaupunkiseudun työvaliokunnan ohjauksessa. Valmistelussa on ollut mukana yli 20 eri organisaatiota. Etelä-Karjalan maakuntaliiton maakunnan omaehtoisella kehittämisrahoituksella (MOKRA) on käynnistetty valmistelua tukeva Elinvoimaa Etelä-Karjalaan hanke, joka keskittyy toimintaympäristömuutoksen koordinointiin. Etelä-Karjalan työllisyysalueen kuntien välinen yhteistoimintasopimus ja suunnitelma on valmisteltu laajassa yhteistyössä kuntien ja eri sidosryhmien kanssa.

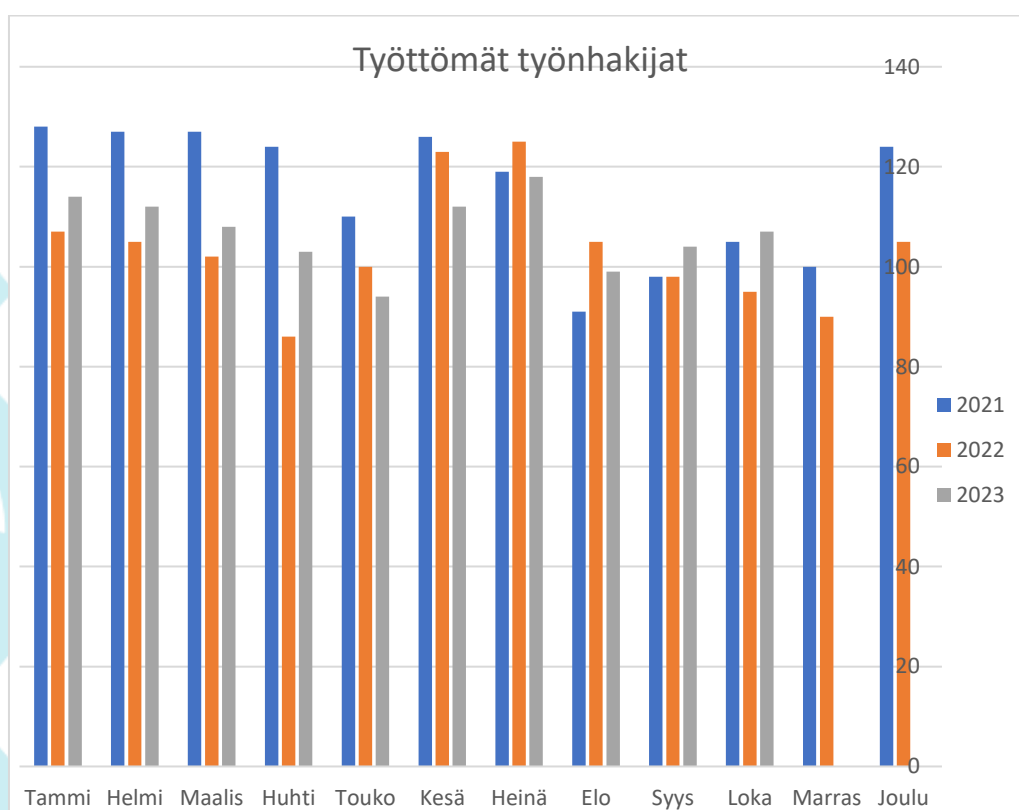
Etelä-Karjalassa maakunnan kaikki kunnat ovat keväällä 2023 tehneet päätöksen sitoutumisesta Etelä-Karjalan työllisyysaluevalmisteluun ja kotoutumispalvelujen uudelleen organisointiin, jossa Lappeenrannan kaupunki toimii vastuukuntana kuntien järjestämistä vastuulla olevien työvoima- ja kotoutumispalvelujen osalta vuoden 2025 alusta. Etelä-Karjalan työllisyysalueen muodostavat Lappeenrannan ja Imatran kaupungit sekä Lemin, Luumäen, Parikkalan, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen ja Taipalsaaren kunnat. Etelä-Karjalassa on valmisteltu ja hyväksytty lakisääteinen yhteistoimintasopimus yhteisestä toimielimestä Etelä-Karjalan kuntien työvoimapalvelujen ja kotoutumisen edistämisen tehtävien hoitamisessa.

Yhteistoimintasopimus on kuntalain 52 §:n mukainen sopimus kuntien yhteisestä toimielimestä, jossa Lappeenrannan kaupunki toimii kuntalain (410/2015) 51 §:n mukaisena vastuukuntana kuntien vastuulla olevien lakisääteisten julkisten työvoimapalvelujen (380/2023) ja kotoutumista edistävien palvelujen (681/2023) osalta. Sopimuksessa sovitaan edellä kuvattujen palvelujen asianmukaisesta järjestämisestä sekä kustannustenjaosta. Etelä-Karjalan kunnat muodostavat sopimuksella yhteistoiminta-alueen eli työllisyysalueen, jonka yhteisenä toimielimenä toimii Lappeenrannan kaupunginhallituksen alainen Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttopalvelujen lautakunta. Lappeenrannan kaupunginhallituksella ei ole kuntalain 92 §:n mukaisesti oikeutta ottaa lautakunnan päättämää asiaa käsiteltäväkseen. Jäseniksi lautakuntaan valitaan kuntalain 77 §:n mukaisesti sopijakuntien vastaavaan toimielimeen vaalikelpoiset henkilöt. Työvoimaviranomaisen johtavana viranhaltijana ja lautakunnan esittelijänä toimii työllisyysjohtaja. Lautakunta toimii yhteistyössä palvelujen järjestämisessä ja kehittämisessä muiden kuntien, viranomaisten ja yhteisöjen kanssa. Lautakunnan alaisena työvoimaviranomaisena toimii Etelä-Karjalan työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut eli työvoimaviranomainen.

Työllisyys

Lokakuun lopussa työttömiä työnhakijoita (107) oli syyskuuta enemmän (3) ja muutos vuoden takaiseen oli +12 työtöntä. Työttömistä miehiä oli 59 ja naisia 48, joista oli yli 50-vuotiaita 52. Kaakkois-Suomen kunnittain tarkasteltuna matalin työttömyysaste oli Lemillä ja Taipalsaarella (8,2 %).

Työttömät	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
2021	128	127	127	124	110	126	119	91	98	105	100	124
2022	107	105	102	86	100	123	125	105	98	95	90	105
2023	114	112	108	103	94	112	118	99	104	107		

<https://www.ely-keskus.fi/ely-kaakkois-suomi-tyollisyyskatsaukset>

Työssäkäyvät

Lemi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ulkopuolella työssäkäyvät	889	897	879	859	856	869	910	886	868	881
Asuinkunnassa työssäkäyvät	383	381	382	375	346	339	316	321	322	304
Alueelle pendelöivät	205	194	185	205	203	211	216	160	187	189
Alueella työssäkäyvät	588	575	567	580	549	550	532	481	509	493
Työlliset	1272	1278	1261	1234	1202	1208	1226	1207	1190	1185

Tilastokeskuksen maksuttomat tietokannat

Konsernin tytäryhtiöitä koskevat tavoitteet

Kunnan omistaman asuntoyhtiön ja palvelutaloyhtiön tavoitteena on asuntojen hyvä kunto ja vuokratason mitoittaminen siten, että yhtiön toiminta on taloudellisesti turvattu. Vuokrarästien määrä ei saa nousta yli 5 %:n vuotuisista vuokratuloista. Asuntoyhtiön on tilinpäätöksensä yhteydessä ilmoitettava kunnalle asuntojen käyttöaste-%, keskimääräinen neliövuokra ja vuokrasaamisten määrä vuoden lopussa. Asuntoyhtiö voi myydä yksittäisiä kiinteistöjä muiden asuintalojen korjausten rahoittamiseksi.

Kunnan omistaman lämpöyhtiön tavoitteena on häiriötön ja edullinen lämmöntuotanto yhtiön palveluja käyttäville kiinteistöille. Yhtiön toimintaan ei saa käyttää kunnan verotuloja.

Tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit vuonna 2024

Lemillä korotettiin tulo- ja kiinteistöveroprosentteja vuodelle 2024. Suluissa vuoden 2023 arvo.

Lemin kunnan tuloveroprosentti on 9,9 (9,36).

Kiinteistöveroprosentit:

Yleisen kiinteistöveroprosentin alaiset		(1,40)
- maa-alueet	1,50	
- rakennukset	1,50	
vakituiset asuinrakennukset	0,73	(0,53)
muut asuinrakennukset	1,40	(1,30)
yleishyödylliset yhteisöt	0,00	(0,00)
rakentamaton rakennuspaikka	4,00	(4,00).

Henkilöstö

Henkilöstön määrät ilmenevät kunkin tulosalueen tunnuslukuja-taulukosta.

Laaditussa taloussuunnitelmassa pysyminen ja alijäämän kattaminen edellyttää, että jokainen luonnollisen poistuman mahdollisuus henkilöstörakenteessa tulee pystyä hyödyntämään.

Talousarvion rakenne

Talousarvion käyttötalousosa esitetään kunnanvaltuuston käsiteltäväksi siten, että kultakin tulosalueelta esitetään palvelusuunnitelma eli toimintaa kuvaavat perustelut ja tavoitteet. Käyttötalouden tulosalueen menot ja tulot budjetoidaan pääsääntöisesti erikseen tuloarvioina ja määrärahoina. Tuloarviot ja määrärahat esitetään tuloslaskelman muodossa tuhannen euron tarkkuudella. Valtuustoon nähden sitovat erät ovat toimintatulot ja toimintamenot.

Kunnan omistamien kiinteistöjen hallinta kuuluu tekniselle lautakunnalle. Muut toimialat ja kiinteistöjen vuokraajat ovat kiinteistöjen käyttäjiä. Kunnossapitona tehtävistä pienemmistä korjauksista ja ylläpidosta vastaavat tekninen lautakunta ja teknisten palvelujen toimiala.

Sisäiset erät

Käyttötaloussosassa esitetään oman tulosalueen toiminnan tulot ja menot mukaan lukien kunnan tulosityksiköiden välinen ns. sisäinen laskutus. Toimintakatteeseen vaikuttaa kunkin tulosalueen kohdalla myös myynnit ja ostot kunnan omalta yksiköltä.

Käyttösuunnitelma

Talousarvio on laadittu käyttösuunnitelmatasoisena, mutta mahdollisten muutosten takia toimielinten tulee hyväksyä omat käyttösuunnitelmansa tarkennettuine lukuineen ja tavoitteineen helmikuun 2023 loppuun mennessä. Käyttösuunnitelmien yhteydessä voidaan edelleen tarkentaa toimielinkohtaista tavoite- ja mittariasetantaa.

Talousarvion tilivelvolliset ja sitovuus

Talousarviossa tilivelvollinen viranhaltija on kerrottu kunkin tulosalueen nimen yhteydessä suluissa. Talousarvio sitoo kunnan viranomaisia seuraavasti:

Käyttötaloussosa

Kunnanvaltuusto päättää budjettirahoitteisten tulosalueiden tuloarvioiden ja määrärahojen yhteismääristä ja siirroista ko. tasolla sekä talousarviomuutoksista.

Vesihuollon tulosalue on nettobudjetoitu eli sitova erä on nettomääräraha eli tulojen ja menojen erotus. Lemin vesihuolto on kohderahoitteinen kirjanpidollinen taseyksikkö

Kukin toimielin päättää käyttösuunnitelmassaan tulosalueen määrärahojen ja tavoitteiden jakamisesta tulosityksikköjen ja kustannuspaikkojen tasolle ja siirroista ko. tasoilla. Toimielin ei voi antaa ylitysoikeutta ilman, että kate ylitykselle osoitetaan saman tulosalueen sisältä.

Toimielimen talousarviovuoden aikana hakemat ja saamat hankerahat, jotka eivät sisälly budjetin tuloarvioon, saadaan lisätä ao. tulosalueen toimintamenoihin ilman kunnanvaltuuston erillistä päätöstä niin, että tulosalueen ulkoiset nettomenot eivät lisäänty.

Tulosityksikköjen sisällä tilien välisistä siirroista päättää ao. toimialajohtaja tai muu toimielimen määräämä viranhaltija. Sisäisiin menoihin merkittyä määrärahaa ei saa käyttää ulkoisiin menoihin.

Investointiosa

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

Valtuusto hyväksyy kokonaiskustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankeryhmille. Valtuusto antaa tilivelvolliselle/hankevastaavalle toimivaltuuden tarkistaa hankintamenon jaksottamista myöhemmin kokonaiskustannusarvion rajoissa. Lautakunta voi muuttaa hankeryhmän projekteja hankeryhmälle varatun määrärahan puitteissa. Valtuustoon nähden sitovat erät ovat harmaana. Määrärahojen siirto hankeryhmästä toiseen tulee käsitellä kunnanhallituksessa ja kunnanvaltuustossa.

Lainanottovaltuudet

Vuoden 2024 rahoituslaskelma sisältää mahdollisuuden 384 000 euron pitkäaikaisen lainan ottamiseen.

Kunnanjohtajalla on oikeus maksuvalmiuden turvaamiseksi ja muutenkin hankkeiden tilapäiseksi rahoittamiseksi ottaa tilapäisrahoitusta. Kunnanvaltuustossa 29.5.2023 § 13 myönnettiin kunnanjohtajalle oikeus ottaa tilapäisrahoitusta enintään 2 milj. euroa; kuntatodistus 1,7 milj. euroa sekä tililimiitti 0,3 milj. euroa.

KÄYTTÖTALOUSOSA

KUNNANHALLITUS

Yleishallinto

(tilivelvollinen: kunnanjohtaja)

Palvelusuunnitelma

Yleishallinnon tulosalueelle kuuluvat kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, hallinto-, talous- ja henkilöstöpalvelut (hallintopalvelujen toimiala). Toimiala valmistelee ja panee täytäntöön mm. kunnanhallituksen ja -valtuuston päätökset, hoitaa muut yleishallintotehtävät, kaavoituksen, talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävät.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Hallinto, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030 mennessä		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Vahvistamme hyvinvointia.	Työterveyshuollon toimintasuunnitelma ja työsuojelun toimintasuunnitelma	Toteutuneet työpaikkaselvitykset.
Otamme kuntalaiset ja henkilöstön aktiivisesti mukaan kehitystyöhön	Toimialakohtaiset henkilöstöpalaverit; kuntalaisten kuulemiset	Toteutuneet palaverit; kuntalaisille on tarjolla monipuolisia osallistumisen mahdollisuuksia
Panostamme hallinnon avoimuuteen ja tiedolla johtamiseen.	Valmistelussa selvitetään päätöksentekoa varten tarvittavat asiat kattavasti ja tietoon pohjautuen.	Sujuva päätöksenteko
Henkilöstö voi hyvin.	Säännölliset kehityskeskustelut. Henkilöstölle tarpeiden mukainen koulutus osaamisen lisäämiseksi.	Henkilöstökertomus. Koulutuspäivien määrä. Poissaolojen määrä

Tulosalue: Hallinto, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030 mennessä		
Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Vahvistamme kunnan vetovoimaa positiivisella kuntakuvalla.	Aktiivinen tiedottaminen ja markkinointi varatuin resurssein. Viestintämme on nopeaa ja monikanavaista.	Tiedotteiden määrä
Teemme aktiivista yhteistyötä eri verkostoissa: yritysten ja muiden julkisorganisaatioiden kanssa.	Aktiivinen osallistuminen alueelliseen kehittämiseen.	Toteutuneet hankkeet ja sopimukset.
Meillä on toimivat ja monipuoliset sähköiset palvelut.	Asianhallinnan sähköisen arkistoinnin ja sähköisen sopimushallinnan kehittäminen	Sähköisten prosessien kehittäminen
Kaavoitus ja maankäyttö on suunnitelmallista ja sujuvaa	Kuukanniemen yleiskaava hyväksytään vuoden 2024 aikana. Asemakaavoitus käynnistetään yleiskaavan saatua lainvoiman.	Hyväksytty yleiskaava
Strategiatavoite: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Talouden tasapainottamiseksi teemme jatkossakin toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia	Noudatetaan valtuuston 9.8.2022 hyväksymää tasapainottamisohjelmaa.	Tasapainottamisohjelman toteutuminen ja muutosneuvottelutuloksen toimeenpano
Omistajaohjaksella huolehdimme siitä, että Lemin kunnan tytäryhteisöjen toiminassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.	Omistajaohjaukseen luodaan yhtenäinen ja tehokkaampi omistajaohjauksen malli	Uudistettu toimintamalli

Yleishallinto

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	838,7	450,7	356,6	258,4	253,7
Tuet ja avustukset	20,5	9,0	9,0	9,0	9,0
Muut toimintatuotot	65,4	100,0	0,0	0,0	0,0
Toimintatulot	924,6	559,7	365,6	267,4	262,7
Henkilöstökulut	-427,8	-382,4	-415,0	-328,0	-330,3
Palvelujen ostot	-843,7	-426,4	-448,5	-443,5	-443,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9,9	-5,9	-5,4	-5,4	-5,4
Avustukset	-1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut toimintakulut	-89,8	-44,2	-47,6	-45,8	-50,2
Toimintamenot	-1 372,7	-858,9	-916,6	-822,7	-829,2
Toimintakate (Netto)	-448,1	-299,2	-551,0	-555,3	-566,5
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-32,1	-32,9	-46,5	-46,5	-41,1
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-480,2	-332,1	-597,5	-601,8	-607,6
Valtuustoon nähden sitovat erät					

Tunnuslukuja

Yleishallinto	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Valtuuston kokoukset	5	8	8	8	8
Valtuusto käsitellyt asiat	46	60	60	60	60
Kunnanhallituksen kokoukset	15	16	16	16	16
Kunnanhallituksen käsitellyt asiat	171	215	215	215	215
Henkilöstö yhteensä 31.12., josta	6	6	6	4	4
- vakinaiset	6	6	6	4	4
- sijaiset, määräaikaiset	0	0	0	0	0
- työllistetyt	0	0	0	0	0

Kehittämishankkeet

(tilivelvollinen: kunnanjohtaja)

Palvelusuunnitelma

Kehittämistyötä pyritään tekemään hyödyntämällä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa esimerkiksi erilaisten hankkeiden kautta. Maakunnan ja kuntien yhteisiin hankkeisiin osallistutaan Lemin kunnalle sopivien resurssien rajoissa.

Kunta on mukana erilaisissa maakunnan ja muiden kuntien hallinnoimissa hankkeissa taloudellisten resurssien puitteissa. Kehitetään kunnan internetsivujen kautta sähköisiä palveluja. Osallistetaan yrittäjiä kunnan yhteiseen kehittämiseen. Toteutetaan erilaisia virkistysalueisiin ja -reitteihin liittyviä hankkeita yksin ja yhdessä muiden, esimerkiksi Virkistysaluesäätiön, kanssa.

Vahvistamme elinkeinoelämää ja luomme työtä: Uusien yritysten sijoittumista kunnan alueille/kiinteistöihin edistetään kunnan käytettävissä olevilla keinoilla. Yritysneuvonnan tukemiseksi hankitaan ostopalvelua esimerkiksi Pro-Agrian ja Business Mill:n kautta. TE24 -uudistuksen kautta kunnat kehittävät yhteistä toimintamallia, joka olisi yhteneväinen koko maakunnan alueella.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Kehittämishankkeissa Maaseutuyrittäjien tukemiseen käytettävä määräraha on 6 500 euroa ja muun elinkeinoelämän avustuksiin varataan 1 500 euroa.

Kunnan markkinointia voidaan tehdä hyvin rajallisesti 13 400 euron määrärahan puitteissa. Markkinointitarkoituksessa tehtävät urheilijasponsorointisopimukset rajataan siten, että niitä tehdään vain harkitusti ja vain Lemillä kirjoilla olevien henkilöiden kanssa.

Yksityistieavustuksiin käytettävä määräraha on 50 000 euroa.

Työllisyyspalveluissa avustuksiin yhteisöille on varattu 2 400 euron tuki yrityksille kesätyöntekijöiden palkkaamiseen ja Kelalle maksettavaan kunnan osuuteen työmarkkinatuista 114 000 euroa. Ei lakisääteisiin työllisyyspalveluihin on varattu 31 700 euron määräraha palkkatuetusta työnohjaajasta. Henkilöstökuluja katetaan loppuosalta 12 500 eurolla pitkäaikaistyöttömien testamenttivaroista. Lakisääteisissä työllisyyspalveluissa on 3 000 euron määräraha typ-toiminnan johtamisesta (Kh 19.12.2022 §. Velvoitetöyöllistämiseen ei ole varauduttu.

Kunta on mukana seuraavissa muissa yhteistyöhankkeissa 30 900 eurolla, jota käytetään seuraavasti:

11 100 euroa Leader Länsi-Saimaa ry , Viije tähe ratekia, rahoituskausi 2023-2027.

2 300 euroa Etelä-karjalan Virkistysaluesäätiö, asukaslukuun perustuva perustoiminnan rahoitusosuus. Sopimus koskee osaltaan ulkoilulain (606/1973) mukaisen ulkoilupalveluiden toteutuksesta Etelä-Karjalan alueella.

4 400 euroa Lappeenrannan kaupunki, Lpr-Imatra-kaupunkiseudun kuntayhteistyö.

3 600 euroa Kunnanhallituksen päätös 26.6.2023 § 90 (Lappeenrannan kaupunki, LAB-ammattikorkeakoulu, muut kunnat) sopimus Business Mill-toiminnan jatkamisesta vuosille 2024-2025. Business Mill on uuden ajan yritysautomo osaamis pohjaisille yrityksille, <https://businessmill.fi>.

4 500 euroa LAB-Ammattikorkeakoulu ja Länsi-Saimaan kuntien elinvoimahanke (2023-2024) rahoitusosuus.

5 000 euron määrärahavaraus muihin kunnanhallituksen päättämiin yhteistyöhankkeisiin vuoden aikana.

Tulosalue: Kehittämishankkeet, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030 mennessä		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Tuemme ja mahdollistamme tapahtumia ja omaehtoisen toiminnan muotoja.	Edistämme matkailua. Toteutetaan virkistysalueisiin ja -reitteihin liittyviä hankkeita.	hankkeiden määrä, toteutuminen, avustukset
Viestintämme on nopeaa ja monikanavaista.	Kehitetään kunnan internet-sivuja.	internet-sivuja kehitetään. Lisätään informaatiota esim. matkailusta
Teemme aktiivista yhteistyötä eri verkostoissa: yritysten ja muiden julkisorganisaatioiden kanssa.	Vahvistamme elinkeinoelämää ja luomme työtä. Yritysneuvontaa, uusia yrityksiä kunnan alueille	matala työttömyysaste, työttömien lkm
Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Panostamme sujuviin liikenneyhteyksiin.	Yksityisteiden selkeä avustuksen jakoperuste.	Sitova määräraha on 50 000 euroa
Teemme aktiivista yhteistyötä eri verkostoissa: yritysten ja muiden julkisorganisaatioiden kanssa.	Tuetaan maaseutuyrittäjiä.	Sitova määräraha on 6 500 euroa

Kehittämishankkeet

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Tuet ja avustukset	26,2	0,0	28,9	0,0	0,0
Toimintatulot	26,3	0,0	28,9	0,0	0,0
Henkilöstökulut	-30,7	-6,7	-28,8	0,0	0,0
Palvelujen ostot	-53,3	-59,2	-50,5	-285,6	-290,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3,5	0,0	-0,1	0,0	0,0
Avustukset	-58,4	-189,4	-177,5	-177,5	-177,5
Muut toimintakulut	-2,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Toimintamenot	-148,6	-255,3	-257,0	-463,1	-468,3
Toimintakate (Netto)	-122,4	-255,3	-228,1	-463,1	-468,3
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-64,3	-64,7	-63,2	-63,2	-63,2
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-186,6	-320,0	-291,3	-526,3	-531,5
Valtuustoon nähden sitovat erät					

11.12.2023 kunnanhallituksen kokouksen jälkeen ja Valtiovarainministeriön 14.12.2023 kanssa käydyin arviointimenettelyryhmän kokouksen yhteydessä käyty keskustelua työvoimapalveluiden ja työttömyyspalveluiden rahoituksesta. Taloussuunnitelma oli laadittu 6.10.2022 tehdyn arvion perusteella ja päivitetty laskelma oli tehty 6.11.2023, <https://tem.fi/kuntien-rahoituslaskelmat>. Nämä korjatut arviot on otettu huomioon Ts 2025-2026.

Sosiaali- ja terveystalvet

(tilivelvollinen: kunnanjohtaja)

Palvelusuunnitelma

Tulosalueella on 1.1.2023 alkaen kotouttamisen ja maahanmuuton yhteistoiminta (3 300 euroa)

Ympäristöterveydenhuollon palvelut järjestää Lappeenrannan kaupunki vastuukuntaperiaatteella. Ympäristöterveydenhuollon palveluihin kuuluvat eläinlääkintähuolto, terveystalvonta, ympäristönsuojelu ja maa-ainesluvat (156 500 euroa). Tulosalueelle kirjataan myös Lemin kunnan alueella tavattujen ja kiinniotettujen löytöeläinten hoidosta aiheutuvat kustannukset (5 800 euroa).

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Sosiaali- ja terveystalvet, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030 mennessä		
Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Järjestämme kunnan palvelut lähellä ja asukaslähtöisesti.	Edunvalvonta lähitalveluiden säilyttämiseksi	Lähitalveluiden säilyminen

Sosiaali- ja terveystalvet

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntitulo	94,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toimintatulo	94,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Henkilöstökulut	-89,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Palvelujen ostot	-11 395,6	-164,8	-165,6	-165,6	-165,6
Avustukset	-362,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Toimintamenot	-11 847,4	-164,8	-165,6	-165,6	-165,6
Toimintakate (Netto)	-11 753,4	-164,8	-165,6	-165,6	-165,6
Laskennalliset kustannukset					
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-11 753,4	-164,8	-165,6	-165,6	-165,6
Valtuustoon nähden sitovat erät					

Tulosalueet yhteensä

Kunnanhallitus

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	932,8	450,7	356,6	258,4	253,7
Tuet ja avustukset	46,7	9,0	37,9	9,0	9,0
Muut toimintatuotot	65,4	100,0	0,0	0,0	0,0
Toimintatulot	1 044,9	559,7	394,5	267,4	262,7
Henkilöstökulut	-548,2	-389,1	-443,9	-328,0	-330,3
Palvelujen ostot	-12 292,6	-650,4	-664,7	-894,7	-899,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13,4	-5,9	-5,5	-5,4	-5,4
Avustukset	-422,0	-189,4	-177,5	-177,5	-177,5
Muut toimintakulut	-92,5	-44,2	-47,6	-45,8	-50,2
Toimintamenot	-13 368,7	-1 279,0	-1 339,1	-1 451,4	-1 463,1
Toimintakate (Netto)	-12 323,9	-719,3	-944,7	-1 184,0	-1 200,4
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-96,4	-97,6	-109,7	-109,7	-104,3
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-12 420,3	-816,9	-1 054,4	-1 293,7	-1 304,7
Valtuustoon nähden sitovat erät					

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vaalit

Palvelusuunnitelma

Lemin kunnan keskusvaalilautakunta hoitaa ennakkoäänestyksen sekä koti- ja laitosäänestyksen järjestämiseen liittyvät tehtävät sekä varsinaisen vaalipäivän äänestämisen liittyvät tehtävät ja vaalipäivän äänten laskennan. Kunta vastaa keskusvaalilautakunnan menoista sekä ennakkoäänestämisen ja vaalipäivän äänestämisen järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Oikeusministeriö suorittaa kunnalle presidentinvaalissa ja europarlamenttivaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden. Vaaleista aiheutuvat kustannukset on arvioitu edellisten vaalien perusteella. Aikaisempien vaalien perusteella arvioituna valtion korvaus ei kata kunnalle aiheutuvia kustannuksia.

Vuonna 2024 toimitetaan Presidentinvaali ja Europarlamenttivaalit. Presidentinvaalin vaalipäivän äänestys on 28.1.2024. Ennakkoäänestys kotimaassa järjestetään 17.1.-23.1.2024. Mahdollisen toisen vaalin vaalipäivän äänestys on 11.2.2024 ja ennakkoäänestys 31.1.-6.2.2024. Europarlamenttivaalit toimitetaan 9.6.2024 ja ennakkoäänestys 29.5.-4.6.2024.

Vuonna 2025 on Alue- ja kuntavaalit. Vuonna 2026 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Vaalit, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030 mennessä		
Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Järjestämme kunnan palvelut lähellä ja asukaslähtöisesti.	Äänestyspaikkoja ei vähennetä.	Kaksi vaalipäivän äänestyspaikkaa (Kirkonkylä ja Kuukanniemi)
	Koti- ja laitosäänestys säilyy.	Laitosäänestys Vanamokodissa ja Kanervalaksossa

Keskusvaalilautakunta

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	6,3	5,0	7,0	5,0	0,0
Toimintatulot	6,3	5,0	7,0	5,0	0,0
Henkilöstökulut	-5,9	-1,9	-5,5	-5,5	0,0
Palvelujen ostot	-1,3	-1,3	-2,5	-2,4	0,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-0,1	-0,3	-0,3	-0,3	0,0
Muut toimintakulut	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0
Toimintamenot	-7,3	-4,5	-8,4	-8,3	0,0
Toimintakate (Netto)	-1,1	0,5	-1,4	-3,3	0,0
Laskennalliset kustannukset					
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1,1	0,5	-1,4	-3,3	0,0
Valtuustoon nähden sitovat erät					

Tunnuslukuja

Vaalit	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
	Kuntavaalit	Aluevaalit	Eduskuntavaalit	Presidentin- vaali/Europarla- menttivaalit	Alue- ja kuntavaalit	Ei vaaleja
Kokoukset	12	4	4	5/4	12	0
Käsitellyt asiat	-	-	-	-	-	0
Äänioikeutettuja	2340	2326	-	2300	2300	0
Äänestysprosentti	58,6	50,5	-	70/40	70	0

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastus- ja arviointitoimi

Palvelusuunnitelma

Tarkastuslautakunnan tehtävät jakautuvat kolmeen tehtäväkokonaisuuteen: arviointitiedon tuottaminen valtuustolle, kuntalaisille ja kuntakonsernille toiminnan kehittämiseksi ja päätöksenteon tueksi, hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen sekä sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisen valvonta. Arviointikertomuksessa arvioidaan vuosittain, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan tehtävät määritellään Kuntalain 14 luvun 121 §:ssä ja kunnan hallintosäännön 9 luvussa ulkoisesta valvonnasta.

Syksyllä 2022 tilintarkastusyhteisönä aloitti ulkoisessa tarkastuksessa BDO Oy.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tulosalue: Tarkastus- ja arviointitoimi, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030 mennessä		
Strategiatavoite: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
	Vierailut arvioinnin alaisiin toimipaikkoihin	
	Arvioinnin ja arviointimenetelmien sisällöllinen kehittäminen	
Talouden tasapainotus	Arvioidaan talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella	
Arviointikertomus	Lautakunnan kokouksessa käsitelty arviointikertomus määräaikaan mennessä	Riittävän ajoissa ennen valtuuston kokousta

Tarkastus- ja arviointitoimi

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Henkilöstökulut	-3,2	-2,1	-4,1	-4,1	-4,1
Palvelujen ostot	-4,9	-6,5	-12,2	-12,1	-12,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0
Toimintamenot	-8,1	-8,7	-16,3	-16,2	-16,2
Toimintakate (Netto)	-8,1	-8,7	-16,3	-16,2	-16,2
Laskennalliset kustannukset					
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-8,1	-8,7	-16,3	-16,2	-16,2
Valtuustoon nähden sitovat erät					

Tunnuslukuja

Tarkastus- ja arviointitoimi	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokoukset	9	6	6	6	6
Käsitellyt asiat	16	15	15	15	15
Sihteerityöpäivät	0	-	6,5	6,5	6,5
Tilintarkastuspäivät	-	8	8	8	8

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistystoimen hallinto

(tilivelvollinen: kunnanjohtaja)

Palvelusuunnitelma

Sivistystoimen hallinto sisältää lautakuntatyöskentelyn määrärahat. Sivistystoimen hallinnon vaikuttavuus perustuu sujuvaan yhteistyöhön johtavien virkamiesten, toimielinten ja yhteistyötahojen kanssa. Tavoitteena on laadukkaiden opetus-, varhaiskasvatus-, kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tuottaminen joustavasti ja taloudellisesti. Sivistyspalvelujen suunnittelussa otetaan ennakoivasti huomioon mahdolliset oppilasmäärän muutokset ja pidetään Lemi houkuttelevana kuntana tarjoamalla laadukkaita sivistyspalveluja.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Sivistystoimen hallinto, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Toimiva sivistyksen hallinto	Keskusteleva lautakuntatyöskentely, osaava henkilöstö, hyvin valmistellut kokousasiat	Itsearviointi

Sivistystoimen hallinto

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Toimintatulot	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Henkilöstökulut	-30,6	-2,8	-4,9	-4,9	-4,9
Palvelujen ostot	-4,2	-1,5	-1,5	-1,4	-1,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut toimintakulut	-0,1	-7,4	-0,5	-0,5	-0,5
Toimintamenot	-35,1	-11,7	-6,9	-6,8	-6,8
Toimintakate (Netto)	-34,8	-11,7	-6,9	-6,8	-6,8
Laskennalliset kustannukset					
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-34,8	-11,7	-6,9	-6,8	-6,8
Valtuustoon nähden sitovat erät					

Tunnuslukuja

Sivistystoimen hallinto	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokoukset	7	8	8	8	8
Käsitellyt asiat	42	60	60	60	60

Muut opetuspalvelut

(tilivelvollinen: kunnanjohtaja)

Palvelusuunnitelma

Muut opetuspalvelut tulosalue eli vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus mahdollistavat kuntalaisten elinikäisen oppimisen. Palvelut tukevat kuntalaisten sosiaalista, henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Tulosalueeseen kuuluvat kansalaisopisto ja taiteen perusopetus.

Toimintaa järjestetään Savitaipaleen kansalaisopiston, Savitaipaleen musiikkikoulun ja Lappeenrannan taiteen perusopetusta antavien yksiköiden kanssa solmittujen sopimusten perusteella talousarviomäärärahojen puitteissa.

Määrärahoja pyritään kohdentamaan siten, että taiteen eri osa-alueiden kattavuus on mahdollisimman laaja. Kansalaisopisto kysyy asiakaspalautetta kuntalaisilta toiminnan kehittämiseksi.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Muut opetuspalvelut, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Monipuoliset harrastusmahdollisuudet	Sujuva yhteistyö kansalaisopiston ja taiteen perusopetusta järjestävien kanssa, harrastusmahdollisuuksien monipuolisuus	Kurssien määrät, opetustuntien määrät, opiskelijamäärät

Muut opetuspalvelut

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Palvelujen ostot	-40,6	-44,4	-44,4	-44,4	-44,4
Toimintamenot	-40,6	-44,4	-44,4	-44,4	-44,4
Toimintakate (Netto)	-40,6	-44,4	-44,4	-44,4	-44,4
Laskennalliset kustannukset					
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-40,6	-44,4	-44,4	-44,4	-44,4
Valtuustoon nähden sitovat erät					

Tunnuslukuja

Muut opetuspalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kansalaisopiston opetustunnit	1368	1315	1360	1360	1360
Kansalaisopiston netto-opiskelijat	257	300	250	250	250
Kansalaisopiston kurssit					
- Koulukeskuksen opetusryhmät	15	18	15	15	15
- Kuukanniemen opetusryhmät	6	8	6	6	6
- Kädentaitojen ryhmät	6	7	7	7	7
- Liikuntaryhmät	15	18	18	18	18
- Lasten kuvataideryhmä	1	0	0	0	0
- Kieliryhmät	4	4	4	4	4
Savitaipaleen musiikkikoulun oppilaat	13	15	15	15	15
Savitaipaleen musiikkikoulu/konsertit	0	1	1	1	1
Lappeenrannan musiikkiopiston oppilaat	6	10	10	10	10
Lappeenrannan tanssiopiston oppilaat	1	10	10	10	10
Lappeenrannan kuvataidekoulun oppilaat	1	2	2	2	2

Perusopetuspalvelut

(tilivelvollinen: rehtori)

Palvelusuunnitelma

Opetuspalvelujen tehtävänä on järjestää laadukasta ja oppilaslähtöistä opetussuunnitelman mukaista perusopetusta. Varhaiskasvatuksessa alkava ja läpi perusopetuksen kulkeva pedagoginen jatkuvuus taataan hankkeiden, yhteisten koulutusten ja laatutyön avulla. Lemin oppilasmäärät eivät ole vielä laskeneet, ja kouluverkko pysyy ennallaan. Tulevaisuudessa tulee harkittavaksi joustava esi- ja alkuopetus.

Tulosalueeseen kuuluvat koulujen yhteiset palvelut, Kuukanniemen koulu, Koulukeskus, sekä koulujen iltapäivätoiminta.

Oppilaslähtöinen toiminta on kaiken perustana. Hyvä oppilaantuntemus ja positiivinen pedagogiikka mahdollistavat ammattitaistaisen ja osaavan henkilöstön toimimisen oppilaan parhaaksi. Onnistuminen tässä tehtävässä luo parhaat mahdollisuudet eheälle kasvulle ja perheiden hyvinvoinnille.

Tuen tarve, psyykinen kuormitus ja jopa oppimisvaje on osalla lapsia ja nuoria lisääntynyt pandemia-aikana ja näitä vaikutuksia puretaan vielä monen vuoden ajan. Sosiaalinen media ja sen luomat paineet lisäävät nuorten pahoinvointia. Hyvinvointialue Ekha on olennainen osa psykososiaalisten palveluiden tarjoajana ja yhteydenpito hyvinvointialueen suuntaan on tiivistä. Palveluresursseista kiinnipitäminen ja niiden valvominen on tärkeää. Hankkeeseen ”Yhteisöllisen opiskeluhoollon vahvistaminen ja kehittäminen vuosille 2024-2025” on haettu hankeavustusta.

Henkilöstömenot ovat perusopetuksen suurin kustannuserä. Keväällä 2023 perusopetuspalveluissa laadittiin selvitys ja suunnitelma talouden sopeuttamistoimista, jotka on otettu huomioon talousarvioesityksessä.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Perusopetuspalvelut, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Hyvinvoiva, innostunut ja koulutus- ja kehittämismyönteinen henkilöstö	Henkilöstöä koulutetaan koulutussuunnitelman mukaisesti	Kehityskeskustelut ja koulutussuunnitelmat laaditaan 100 %:sti
Tasavertainen ja laadukas opetus kaikille	Toiveiden mukainen jatko-opintopaikka, opetuksen laatu tasavertainen yksiköstä huolimatta	Ensisijaisiin jatko-opintoihin sijoittuminen, kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö, KarVin arviointien tulokset
Huoltajien ja oppilaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien tukeminen	Lisätään vuorovaikutusta ja yhteistyötä sidosryhmien välillä	Kyselyt, vanhempainiltojen ja -tapaamisten määrä, oppilaskunnan kokoontumisten määrä
Kehitetään henkilöstön toimintatapoja yhteisten arvojen pohjalta ja ideoidaan uutta	Henkilöstö toimii yhteisten arvojen mukaisesti ja on halukas osallistumaan päätöksentekoon. Arvojen kirkastaminen	Kehityskeskusteluiden määrä, koulutussuunnitelmat, opettajatiimien toiminta, kehittämishankkeiden määrä
Kiinteistöjen ja oppimisympäristön terveellisyden ja turvallisuuden tukeminen	Seurataan terveellisyttä ja turvallisuutta aktiivisesti, sisäilmatyöryhmä kokoontuu säännöllisesti	Kiinteistöjen ylläpito- ja korjaustoimenpiteet, terveydenhuollon palaute, sisäilmatyöryhmän kokoontumisten määrä
Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Kehitetään toimintaa ja palveluja kuntalaisten hyväksi	Osallistutaan aktiivisesti tarkoituksenmukaisiin hankkeisiin	Hankkeiden mahdollistama toiminta

Perusopetuspalvelut

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	84,0	83,3	104,7	104,9	104,9
Maksutuotot	14,8	15,0	15,0	15,0	15,0
Tuet ja avustukset	105,2	136,3	25,0	0,0	0,0
Muut toimintatuotot	10,8	7,5	7,5	7,5	7,5
Toimintatulot	214,8	242,1	152,2	127,4	127,4
Henkilöstökulut	-2 300,7	-2 437,2	-2 405,6	-2 262,3	-2 303,3
Palvelujen ostot	-1 043,4	-1 095,5	-1 149,3	-1 072,6	-1 095,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-84,6	-84,8	-82,5	-82,5	-82,5
Avustukset	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
Muut toimintakulut	-433,3	-475,9	-475,6	-478,3	-480,8
Toimintamenot	-3 862,1	-4 093,5	-4 113,2	-3 895,9	-3 962,4
Toimintakate (Netto)	-3 647,2	-3 851,4	-3 961,0	-3 768,5	-3 835,0
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-116,7	-97,9	-91,0	-91,0	-87,5
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-3 763,9	-3 949,3	-4 052,0	-3 859,5	-3 922,5
Valtuustoon nähden sitovat erät					

Tunnuslukuja

Perusopetuspalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kuukanniemen koulu, oppilaat 20.9.		105	100	99	
Koulukeskus, 1-6 lk oppilaat 20.9.		122	114	110	
Koulukeskus, 7-9 lk oppilaat 20.9.		116	123	124	
Yhteensä oppilaat	0	343	337	333	0
Iltapäivätoimintaan osall. oppilaat 20.9.		24	24	24	
Henkilöstö 31.12.					
- Luokanopettajat	13	13	13	13	13
- Erityisopettajat		4	4	4	4
- Aineenopettajat		11	11	11	11
- Koulunkäynnin- ja ip-toiminnanohjaajat		9	9	9	9
- Hallinto		2	2	1,5	1,5
- Määräaikaiset ohjaajat		3	0	0	0

Varhaiskasvatuspalvelut

(tilivelvollinen: varhaiskasvatusjohtaja)

Palvelusuunnitelma

Lemin kunnan varhaiskasvatuspalvelut tarjoaa lemiläisille lapsille suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa varhaiskasvatusta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus ja esiopetus toteutetaan tarkoituksenmukaisissa tiloissa ja luonnonläheisessä ympäristössä ammatillisesti osaavan ja työhönsä sitoutuneen henkilöstön toimesta.

Lemin kunnan varhaiskasvatuksessa painotetaan vuorovaikutus- ja tunnetaitojen harjoittelua, joka on noussut vahvasti huoltajien toiveena joka keväisessä asiakaskyselyssä. Vuorovaikutuksessa näkyvät myönteisyys, kannustavuus, sensitiivisyys sekä sitoutuneisuus. Varhaiskasvatuksessa huomioidaan lapsen osallisuus sekä mielenkiinnon kohteet. Varhaiskasvatuksen työntekijät arvioivat toimintaansa mm. kehityskeskustelujen yhteydessä ja KARVI:n arviointikriteeristöä hyödyntäen.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutussuunnitelman painopiste on vuosina 2023–2024 vuorovaikutuksen, tiimityö- ja työyhteisötaitojen lisääminen ja sitä kautta myös työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen sekä laadun kehittäminen.

Erityisvarhaiskasvatus järjestetään osana lapsen normaalia varhaiskasvatusta. Lemillä työskentelee yksi varhaiskasvatuksen erityisopettajaa.

Varhaiskasvatuksessa varataan palkkarahat lapsimäärään suhteutetulle lakisääteiselle henkilöstölle.

Varhaiskasvatuslain 540/2018 36 § tuli voimaan 4.6.2021. Sen mukaan päiväkodinhenkilöstön mitoituksesta ei ole sallittua poiketa mistään henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä ja näin ollen on syytä varata yksi vakituinen kiertävän lastenhoitajana toimi.

Varhaiskasvatuksen kehittämisessä pyritään käyttämään Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen rahoittamia hankkeita.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Varhaiskasvatuspalvelut, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
<i>Lemillä on laadukkaat varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut</i>	Arvioinnin, hyvinvointiosaamisen ja pedagogisen osaamisen vahvistaminen	Karvin laatuindikaattorit käyttöön, Kunnan varhaiskasvatussuunnitelman ja lasten varhaiskasvatus-suunnitelmien toteutuminen, kehittämishankkeiden määrä, koulutussuunnitelman toteutuminen
<i>Lemi on keskusteleva ja kuntalaisia kuunteleva kunta. Otamme lapset ja nuoret mukaan kunnan yhteiseen kehittämiseen</i>	Huoltajien ja lasten osallisuus	Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien toteutuminen, päiväkotien tapahtumat, asiakaskyselyyn vastaaminen, lasten kokoukset
<i>Vahvistamme hyvinvointia. Kannustamme kuntalaisia liikkumaan.</i>	Liikkumiseen kannustava toiminta, lähialueiden luonnon ja liikunpaikkojen hyödyntäminen	Varhaiskasvatuksen liikuntasuosituksat
Strategiatavoite: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
<i>Talouden tasapainottamiseksi teemme jatkossakin toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia. Kohdennamme henkilöstöresurssit oikein.</i>	Toimiva palvelurakenne, lain mukainen henkilöstöresurssi, hyvä työvuorosunnittelu	Talousarvion toteutuminen, tilinpäätös

Varhaiskasvatuspalvelut

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	11,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Maksutuotot	104,7	97,0	76,0	76,0	76,0
Tuet ja avustukset	155,9	200,4	16,0	0,0	0,0
Muut toimintatuotot	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Toimintatulot	272,6	297,4	92,0	76,0	76,0
Henkilöstökulut	-1 394,1	-1 602,1	-1 333,0	-1 367,6	-1 439,1
Palvelujen ostot	-430,7	-454,9	-435,9	-391,6	-381,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15,6	-24,4	-16,3	-16,3	-16,3
Avustukset	-144,4	-129,5	-129,5	-129,5	-129,5
Muut toimintakulut	-111,2	-118,0	-119,2	-85,2	-86,0
Toimintamenot	-2 096,0	-2 328,9	-2 034,0	-1 990,2	-2 052,7
Toimintakate (Netto)	-1 823,5	-2 031,5	-1 942,0	-1 914,2	-1 976,7
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-108,6	-108,7	-108,7	-108,7	-108,7
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1 932,1	-2 140,2	-2 050,7	-2 022,9	-2 085,4
Valtuustoon nähden sitovat erät					

Tunnuslukuja

Varhaiskasvatuspalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Esiopetus / Kokeilu					
Esiopetuksen oppilaat 5v.	31	30	0	0	
Esiopetuksen oppilaat 6v.	34	34	30	26	
Varhaiskasvatus					
Esiop. täydentävä varhaiskasvatus	-	48	48	48	
Varhaiskasvatus päiväkodissa	-	71	71	71	
Henkilöstö					
varhaiskasvatuksen opettajat	12	12	12	12	12
varhaiskasvatuksen erityisopettajat	1	1	1	1	1
varhaiskasvatuksen lastenhoitajat	19	19	19	19	19
varhaiskasvatuksen hanketyöntekijät	1	2	0	0	0
varhaiskasvatuksen hallinto	1	1	1	1	1
kesätyöllistetyt nuoret, lkm	-	7	6	6	6

Kirjastopalvelut

(tilivelvollinen: Hyvinvointikoordinaattori)

Palvelusuunnitelma

Kirjastopalvelujen tehtävänä on tyydyttää yleistä sivistyksen, tiedon ja virkistykseen tarvetta sekä tukea opiskelua ja omatoimista tiedon hankintaa sekä kirjallisuuden ja taiteen harrastusta, ja näin tukea kuntalaisten henkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Kirjaston kokoelmaan kuuluu kirjoja, lehtiä, av-aineistoa kuten musiikkia ja elokuvia, äänikirjoja sekä monenlaisia verkkokirjaston kautta käytettäviä e-aineistoja. Kirjaston aineistot ovat maksutta asiakkaiden käytössä. Internetin kautta kokoelmaan on pääsy mistä tahansa. Lemin kirjasto on osana Etelä-Karjalan Heili-kirjastoa.

Kirjaston henkilökunta avustaa tiedon haussa ja opastaa kirjaston käytössä. Kirjasto tarjoaa paikan näyttelyille ja tapahtumille. Näissä hyödynnetään samassa rakennuksessa sijaitsevaa asukastilaa.

Kirjastossa ja asukastilassa on kunnan digitukitoiminta ja maksuttomat asiakaskoneet sekä kunnan kassatoiminto ja maksupäät. Kuntosali avainten ja aikojen myynti tapahtuu helmikuun loppuun asti kirjastosta.

Vuoden 2024 aikana kirjastosta tehdään osittainen omatoimikirjasto. Omatoimikirjasto on kirjasto, jota asiakas voi käyttää omatoimisesti kirjaston varsinaisten aukioloaikojen ulkopuolella ja lainata ja palauttaa aineistoa sekä lukea lehtiä, käyttää internetiä tai oleskella ja opiskella.

Talouden tasapainottamistoimenpiteenä vuosina 2022-2024 kirjaston kirja- ja lehtimäärärahoja on vähennetty 4 500 euroa vuoden 2021 tasosta.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Kirjastopalvelut, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030 mennessä		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tavoitearvo/tunnusluku
Hyvinvoiva, kouluttautuva ja kehittämishaluinen henkilöstö	terveelliset työolosuhteet, hyvä työyhteisö, kirjaston muiden palveluiden ja mahdollisuuksien kehittäminen	Koulutusten lukumäärä Näyttelyiden lukumäärä Tapahtumien lukumäärä
Toimialojen yhteistyön kehittäminen	Kiinnitetään erityishuomiota lasten kirjastotyöhön ja kouluyhteistyön kehittämiseen	Koulun kirjastokäyntien lkm Kuukanniemeen koulun kirjalaatikat lkm Päiväkotivierailut

Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Omitoimikirjaston käyttö	Omatoimiajan hyödyntäminen lehtilukusalin käytössä, lainauksissa ja palautuksissa	Omatoimiajan kävijämäärät Omatoimiajan käyttötarkoitus
Kirjasto on kuntalaisten monipuolinen kohtaamispaikka, jossa on asiakaslähtöisen kirjastopalvelut	Kuunnellaan asiakkaiden toiveita ja palautetta	Muut lainaukset/asukas, e-lainat/asukas, liikuntavälinelainausta/vuosi
Strategiatavoite: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Kustannustehokas toiminta	Kirjastopalveluiden järjestäminen talousarvion mukaisesti	Tilinpäätös, kustannukset/asukas

Kirjastopalvelut

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	1,6	1,0	1,0	1,0	1,0
Maksutuotot	0,1	0,4	0,4	0,4	0,4
Tuet ja avustukset	4,3	4,2	6,3	0,0	0,0
Toimintatulot	5,9	5,6	7,7	1,4	1,4
Henkilöstökulut	-65,1	-92,9	-92,3	-50,6	-51,8
Palvelujen ostot	-32,1	-31,0	-32,8	-28,2	-30,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14,9	-18,3	-18,3	-18,3	-18,3
Muut toimintakulut	-22,1	-27,0	-24,1	-24,4	-26,1
Toimintamenot	-134,3	-169,2	-167,5	-121,5	-126,7
Toimintakate (Netto)	-128,4	-163,6	-159,8	-120,1	-125,3
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-7,6	-5,2	-6,5	-3,6	-3,6
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-135,9	-168,8	-166,3	-123,7	-128,9
Valtuustoon nähden sitovat erät					

Tunnuslukuja

Kirjastopalvelut	TP2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Kesätyöllistetyt nuoret, lkm	-	3	2	2	2
Kustannukset €/asukas	47	54	53	53	53
Lainaukset/asukas	9,71	10	10	10	10
Käynnit/asukas	3	3	4	4	4
Tapahtumat, lkm	0	3	3	3	3
Kokonaislainausten määrä/v	-	32 000	32 000	32 000	32 000
Fyysiset käynnit/v	8 582	10 000	10 000	10 000	10 000
Verkkokäynnit	14 785	15 000	15 000	15 000	15 000
Näyttelyt	4	3	3	3	3
Koululuokkavierailut	-	53	53	53	53
Kirjalaatikot Kn koulu	3	11	11	11	11
Liikuntavälinelainat	68	60	60	60	60

Vapaa-aikapalvelut

(tilivelvollinen: hyvinvointikoordinaattori)

Palvelusuunnitelma

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on ylläpitää ja edistää kuntalaisten fyysistä, henkistä ja sosiaalista hyvinvointia luomalla edellytyksiä myös monipuoliselle ja omaehtoiselle kansalaistoiminnalle. Järjestöyhteistyön avulla tuetaan järjestöjen ja yhdistysten toimintaa, että ne voivat järjestää niin lasten, nuorten, aikuisväestön kuin ikäihmisten monipuolista harrastamista. Järjestöyhteistyö kattaa järjestöparlamentin, -avustukset, -oppaan, kesälehdän, tapahtumatiedotteet ja mahdollisuuden kokoontua asukastilassa, jossa voi järjestää eri toimintoja ja tapahtumia.

Liikuntapalveluihin kuuluvat eri ikäisten liikkumiseen ja terveellisiin elintapoihin ohjaaminen, urheiluseurojen toiminnan tukeminen avustusten avulla, erityisryhmien liikunnan tukeminen ja liikuntapaikkojen kunnossapito sekä kehittäminen. Tavoitteena on, että liikuntapaikat ja luontoreitit ovat kaikkien ikäryhmien, kuntalaisten, kesäasukkaiden ja matkailijoiden käytettävissä. Liikuntapaikkasuunnittelussa otetaan huomioon esteettömyys ja yhdenvertaisuus eri taajamien kesken. Kuntosali siirretään entisen Pikku-Palolan tiloihin ja samalla uusitaan tilavarausjärjestelmä ja otetaan käyttöön verkkokauppa, jota voidaan hyödyntää kunnan muissakin palveluissa.

Kulttuuripalveluissa vaalitaan paikallista kulttuuriperinnettä ja tuetaan kulttuurijärjestöjä avustusten sekä mainostamisen kautta. Kesätoria kehitetään yhdessä järjestöjen kanssa.

Pääpaino nuorisopalveluissa on nuortentilatoiminnassa ja etsivä nuorisotyössä. Nuortentilalla nuoret voivat viettää turvallista vapaa-aikaa ja tavata kavereita. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on auttaa nuoria elämänhallintaan koskevilla asioilla ja tarjoaa nuorelle yksilöllistä tukea ja ohjausta. Tavoitteena nuorisopalveluissa on saada nuoret terveellisten toimintojen pariin, osallisiksi ja kiinnostuneiksi vaikuttamaan itseään koskeviin asioihin.

Vapaa-aikapalveluissa tehdään yhteistyötä niin kunnan omien kuin maakunnan muiden toimijoiden kanssa ja hyödynnetään hankkeita.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Vapaa-aikapalvelut, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Vahvistamme hyvinvointia. Kannustamme kuntalaisia liikkumaan.	Liikunta- ja virkistysmahdollisuuksia on tarjolla kaikille ikäryhmille ja tasapuolisesti eri taajamien kesken. Liikuntapaikat on selkeästi kuvattuna kunnan nettisivuilla.	Liikuntapaikkojen ja luontoreittien lukumäärä (lipas) kuntosalin käyttäjämäärä
Yhteistyö järjestöjen ja kolmannen sektorin kanssa on aktiivista.	Järjestöjen toimintaa mahdollistetaan asukastilan käytöllä ja järjestöavustuksilla	Järjestöavustukset, asukastilan varaukset
Hyvinvoivat nuoret	Kotikunnassa viihtyvät nuoret, nuorisotyön monipuolinen kehittäminen	Nuorisotilan kävijämäärät, nuorisotyön tapahtumat, retket, palautekyselyt
Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Muut ikäryhmät / yhteiset tehtävät	Tuotamme hyvinvointia edistäviä ennaltaehkäiseviä palveluja yhdessä hyvinvointialueen ja muiden kuntien kanssa.	Työttömyysaste, aloitteiden määrä ja toimenpiteet, hankeraportointi, hyvinvointikertomus / indikaattorit

Vapaa-aikapalvelut

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	17,9	16,0	16,0	16,0	16,0
Tuet ja avustukset	63,4	17,5	17,0	17,0	17,0
Muut toimintatuotot	2,6	0,0	1,2	1,2	1,2
Toimintatulot	83,9	33,5	34,2	34,2	34,2
Henkilöstökulut	-135,9	-122,2	-114,9	-118,2	-119,5
Palvelujen ostot	-54,3	-70,5	-87,8	-84,3	-90,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17,6	-13,2	-19,4	-18,0	-18,0
Avustukset	-24,0	-32,9	-32,6	-32,6	-32,6
Muut toimintakulut	-52,4	-40,0	-41,1	-39,5	-42,6
Toimintamenot	-284,2	-278,8	-295,8	-292,6	-303,3
Toimintakate (Netto)	-200,3	-245,3	-261,6	-258,4	-269,1
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-14,2	-17,6	-24,6	-22,8	-16,0
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-214,5	-262,9	-286,2	-281,2	-285,1
Valtuustoon nähden sitovat erät					

Tunnuslukuja

Vapaa-aikapalvelut	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Kesätyöllistetyt nuoret, lkm	1	1	1	1	1
Nuorisovaltuuston kokoukset, kpl	2	4	4	4	4
Liikunta, avustusta saaneet yhteisöt	3	8	8	8	8
Nuoriso, avustusta saaneet yhteisöt	10	4	4	4	4
Nuorisotilan aukiolo, pv/v	126	126	130	130	130
Nuorisotilakäynnit, lkm/v	2113	1600	1600	1600	1600
Nuoriso, hankkeiden määrä	1	1	1	1	1
Kulttuuri, avustusta saaneet yhteisöt	7	6	6	6	6
Asukastila varaukset	220	200	230	230	230

Tulosalueet yhteensä

Sivistyslautakunta

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	115,6	100,3	121,7	121,9	121,9
Maksutuotot	119,5	112,4	91,4	91,4	91,4
Tuet ja avustukset	328,8	358,4	64,3	17,0	17,0
Muut toimintatuotot	13,7	7,5	8,7	8,7	8,7
Toimintatulot	577,5	578,6	286,1	239,0	239,0
Henkilöstökulut	-3 926,4	-4 257,2	-3 950,8	-3 803,6	-3 918,6
Palvelujen ostot	-1 605,2	-1 697,8	-1 751,8	-1 622,5	-1 644,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-132,9	-140,7	-136,5	-135,1	-135,1
Avustukset	-168,5	-162,5	-162,3	-162,3	-162,3
Muut toimintakulut	-619,2	-668,3	-660,6	-627,8	-635,9
Toimintamenot	-6 452,3	-6 926,5	-6 661,9	-6 351,4	-6 496,4
Toimintakate (Netto)	-5 874,7	-6 347,9	-6 375,8	-6 112,4	-6 257,4
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-247,1	-229,4	-230,8	-226,1	-215,8
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-6 121,8	-6 577,3	-6 606,6	-6 338,5	-6 473,2
Valtuustoon nähden sitovat erät					

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tekninen hallinto

(tilivelvollinen: tekninen johtaja)

Palvelusuunnitelma

Teknisen hallinnon tulosalueelle sisältyvät teknisten palvelujen toimialan kokous ja muut hallinnon yleiset kulut. Yhdyskuntasuunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävän vaikutusten arviointiin perustuen kehittää Lemmin kuntaa kestävästi kehityksen periaatteella. Kunnan on voitava osoittaa laadukkaita rakennuspaikkoja kaava-alueilla ja edistettävä myös haja-asutusalueen rakentamismahdollisuuksia.

Teknisen lautakunnan alaiset palvelut ovat merkittävässä roolissa kunnan valmiussuunnittelussa, jossa tavoitteena on turvata kunnan toiminnalle tärkeät palvelut mahdollisimman häiriöttömästi kaikissa yhteiskunnan turvallisuustilanteissa. Tämä vaatii myös yhteistyötä toimialojen välillä.

Rakennusvalvonnan tavoitteena on käsitellä lupahakemukset kohtuullisessa ajassa, sekä panostaa valvonnassa ohjauksen laatuun. Ennakoivalla ohjauksella pyritään vähentämään rakentamisen virheitä.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Hallinto, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030 mennessä		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Panostamme hallinnon avoimuuteen ja tiedolla johtamiseen.	Keskusteleva lautakuntatyöskentely, osaava/koulutettu henkilöstö, hyvin valmistellut kokousasiat	Itsearviointi
	Hulevesitulvariskien arvioinnit	22.12.2024 mennessä
	Ilmastolain mukainen ilmastosuunnitelma valtuustokaudella 2025-2029	toimintakertomus
Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Meillä on toimivat ja monipuoliset sähköiset palvelut.	Käsitellään rakennuslupahakemukset kohtuullisessa ajassa	Hakemusten keskimääräinen käsittelyaika

Hallinto

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	30,1	30,0	19,3	18,0	18,2
Maksutuotot	22,9	37,5	22,0	22,0	22,0
Tuet ja avustukset	3,0	0,5	0,0	0,0	0,0
Toimintatulot	56,0	68,0	41,3	40,0	40,2
Henkilöstökulut	-207,3	-229,5	-163,7	-168,1	-169,4
Palvelujen ostot	-49,1	-68,7	-60,1	-57,3	-56,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-0,3	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Muut toimintakulut	-20,6	-26,1	-22,1	-22,1	-23,8
Toimintamenot	-277,3	-325,3	-247,0	-248,5	-251,1
Toimintakate (Netto)	-221,4	-257,3	-205,7	-208,5	-211,0
Laskennalliset kustannukset					
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-221,4	-257,3	-205,7	-208,5	-211,0
Valtuustoon nähden sitovat erät					

Tunnuslukuja

Tekninen hallinto	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokoukset	6	8	8	8	8
Käsitellyt asiat	51	60	60	60	60
Henkilöstö	3	3	2	2	2
Rakennusluvut	25	35	-	-	-
josta uudet rakennukset	13	25	-	-	-
Toimenpideluvat	25	20	-	-	-
Ilmoitusluvut	27	30	-	-	-
Suunnittelutarve- ja poikkeamisratkaisut	3	3	-	-	-
Tarkastukset ja katselmukset	90	80	-	-	-
Ylimääräiset katselmukset	11	10	-	-	-
Aloituskokoukset	4	5	-	-	-

Kiinteistötoimi ja tukipalvelut

(tilivelvollinen: tekninen johtaja)

Palvelusuunnitelma

Ympäristönhoidon tehtävänä on hoitaa luonnon-, viherympäristöjä sekä ehkäistä ympäristöongelmien syntymistä. Ympäristönsuojelun yleiset tehtävät eli ympäristön tilan seuranta sekä ympäristön tilan ja luonnonsuojelun edistäminen.

Liikenneväylien osalta tavoitteena on ihmisten ja ajoneuvojen liikkuminen turvallisesti muita ihmisiä ja luontoa häiritsemättä. Kunnan hoitama tiestö ja kevyen liikenteen väylät pidetään kunnossa kaikkina vuoden ja vuorokauden aikoina.

Sisäisen palvelutoiminnan tavoitteena on pitää laadukas konekanta ja riittävä materiaalivarasto rutiinitehtävien hoitamiseksi. Koneiden toimintavarmuuden pitää olla hyvä eivätkä korjauskustannukset saa olla kohtuuttomat. Varastosta täytyy löytyä tarvikkeet mm. ennalta arvaamattomien vesi- ja viemärilinjojen korjauksiin.

Kunnan omistamien kiinteistöjen hallinta kuuluu tekniselle lautakunnalle ja muut toimialat ja kiinteistöjen vuokraajat ovat ainoastaan kiinteistöjen käyttäjiä. Kiinteistöjen rakentamisesta ja peruskorjaamisesta päätetään vuosittain talousarviossa. Kiinteistöt pidetään käyttökunnossa ja pyritään estämään ennakolta suurien korjauskustannusten synty. Kunnossapitona tehtävistä korjauksista ja ylläpidosta vastaavat tekninen lautakunta ja teknisten palvelujen toimiala tämän tulosalueen määrärahoilla. Tulosalueelle kuuluvat myös kunnan ruoka- ja siivouspalvelut.

Maa- ja metsätilojen avulla tarjotaan kuntalaisille hyviä virkistysmahdollisuuksia metsäntuottoa unohtamatta. Kaavoituksella tehostetaan alueiden käyttöä. Metsänhoitotoimenpiteitä tehtäessä otetaan huomioon kuntalaisen virkistysmahdollisuudet ja luonto. Puistot ja yleiset alueet pidetään viihtyisinä ja toimivina. Leikkikentät, laiturit, matonpesupaikat ja venepaikat pidetään käyttökelpoisina ja siisteinä koko kesän

Kunnan ilmastosuunnitelma

Ilmastolain 14 a §:n mukaan kunnan on laadittava tai päivitettävä ilmastosuunnitelma vähintään kerran valtuustokaudessa. Suunnitelman tulee sisältää muun muassa päästövähennystavoite ja toimet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Lisäksi kunnan on seurattava suunnitelman toteutumista ja otettava se huomioon kuntastrategiassa ja kunnan toimintakertomuksessa. Ensimmäinen ilmastolain mukainen ilmastosuunnitelma tulee valmistua valtuustokaudella 2025-2029.

Lemin kunta on mukana ajalla 1.8.2023- 30.6.2025 yhteishankkeessa Etelä-Karjalan liiton, Ruokolahden, Luumäen, Parikkalan, Rautjärven ja Taipalsaaren kunnan kanssa. Ruokolahden kunta oli avustuksen hakijana ja suunnittelua varten kunnille on myönnetty

valtionapua 45 000 euroa/kunta, ei omavastuuta. Lemin kunnalle on varattu 12 000 euroa suunnittelutyöstä syntyviin kustannuksiin.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Kiinteistötoimi ja tukipalvelut, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030 mennessä		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Työtilat ovat turvallisia ja terveitä.	Kuntotarkastus vuosittain teknisen johtajan johdolla	Kiinteistön ylläpitokustannukset, ylläpito- ja korjaustoimenpiteiden lkm
	Koneiden toimintavarmuuden parantaminen: riittävä	Korjauskustannukset, tarvikkeiden määrä
Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Panostamme sujuviin liikenneyhteyksiin.	Liikenneväylät pidetään kunnossa kaikkina vuoden ja vuorokauden aikoina	Toimiva liikenneturvallisuustyöryhmä, palautekyselyt
Pidämme asuinympäristön viihtyisänä.	Leikkikenttien, laitureiden, matonpesupaikkojen ja venepaikkojen käyttökelpoisuus ja siisteys läpi kesän	Käyttöaika
Strategiatavoite: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous		
Lisäämme palveluiden kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta.	Tukipalveluita seurataan vuosittain	Keskustelu asiakkaan (varhaiskasvatus ja perusopetus)

Kiinteistötoimi ja tukipalvelu

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	734,7	754,6	888,1	854,9	925,7
Tuet ja avustukset	37,1	14,0	16,1	0,0	0,0
Muut toimintatuotot	925,0	928,6	1 003,7	969,6	983,9
Toimintatulot	1 696,8	1 697,2	1 907,8	1 824,5	1 909,6
Henkilöstökulut	-638,9	-662,4	-608,2	-564,2	-635,2
Palvelujen ostot	-342,3	-361,9	-430,5	-433,9	-479,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-532,8	-562,3	-545,3	-544,3	-544,3
Muut toimintakulut	-270,9	-268,5	-325,4	-301,0	-301,2
Toimintamenot	-1 785,0	-1 855,1	-1 909,3	-1 843,5	-1 959,8
Toimintakate (Netto)	-88,2	-157,9	-1,5	-19,0	-50,1
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-168,2	-209,8	-248,5	-233,8	-222,0
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-256,4	-367,7	-250,0	-252,8	-272,1
Valtuustoon nähden sitovat erät					

Tunnuslukuja

Kiinteistötoimi ja tukipalvelut	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Henkilöstö					
- vakinaiset	17	16	15	15	15
- sijaiset, määräaikaiset	1	1	2	2	0
- työllistetyt	1	2	0	0	0
Kesätyöllistetyt nuoret, lkm	11	7	9	9	9
Liikenneväylät, kaavatiet, km		49	49	49	49

Vesihuolto

(tilivelvollinen: tekninen johtaja)

Palvelusuunnitelma

Vesihuolto on kunnan elintärkeä peruspalvelu. Sen tehtävänä on turvata puhtaan veden saatavuus ja jäteveden asianmukainen käsittely vesi- ja viemärlaitoksen toiminta-alueella. Vesihuollon eriyttäminen tapahtuu kirjanpidollisena taseyksikkönä.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Vesihuolto, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030 mennessä		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Tuotamme hyvinvointia edistäviä ennaltaehkäiseviä palveluita.	Toimiva ja häiriötön vesihuolto. Vesihuoltolaitokset kunnossa, osaava henkilöstö.	palautekyselyt (webropol)
	Toimintavarma ja laadukas vesiaitos: Mahdollisimman vähän häiriöitä.	häiriöiden määrä kpl/vuosi, > 3
	Talousveden laatuvaatimukset täyttyvät: Tehdään aktiivisesti tutkimuksia veden laadusta	laatumittarit
	Viemäreiden laadukas toimivuus: Muista kuin sähkökatkoista aiheutuvat toimintahäiriöt. Mahdollisimman vähän	häiriöiden määrä kpl/vuosi, > 3
	Jätevesilinjojen toimivuus: Jäteveden vuodot minimoidaan	m ³ / vuosi
Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Teemme aktiivista yhteistyötä eri verkostoissa: yritysten ja muiden	mm. Seudullinen vesihuollon selvitystyö	

Vesihuolto

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	416,5	407,1	403,4	403,4	403,4
Tuet ja avustukset	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut toimintatuotot	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Toimintatulot	416,8	407,1	403,4	403,4	403,4
Henkilöstökulut	-31,9	-33,9	0,0	0,0	0,0
Palvelujen ostot	-265,0	-266,0	-279,8	-282,0	-282,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45,6	-40,6	-45,6	-45,6	-45,6
Muut toimintakulut	-2,9	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
Toimintamenot	-345,4	-342,4	-327,3	-329,5	-329,6
Toimintakate (Netto)	71,4	64,7	76,1	73,9	73,8
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-47,5	-86,3	-74,7	-62,8	-65,8
Tulosalueen kokonaiskustannukset	23,9	-21,6	1,4	11,1	8,0
Valtuustoon nähden sitovat erät					

Tunnuslukuja

Vesihuolto	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025	TS 2026
Liittymät, kpl	633	641	646	651	656
- josta uudet liittymät	0	8	5	5	5
Talovesinäytteet					
Oma valvonta, krt/v	3	3	3	3	3
Jatkuva seuranta, krt/v	3	3	3	3	3
Jaksottaiset, krt/v	1	1	1	1	1
Laitoksen toimintavarmuus					
Häiriöiden määrä (talusvesi)	0	-	< 3	< 3	< 3
toimintahäiriö (jätevesi,	0	1	< 3	< 3	< 3
Pumpattu talusvesi, m ³ /v	66 099	85 000	70 000	70 000	70 000
Vastaanotettu jätevesi, m ³ /v, Toikansuo	77 154	77 000	76 000	75 000	75 000
Laskutettu vesimäärä m ³ /v	71 895	70 000	70 000	70 000	70 000
Laskutettu jätevesimäärä, m ³ /v	63 353	65 000	65 000	65 000	65 000
Veden myyntihinta	2,34	2,34	2,34	2,34	2,34
Jäteveden myyntihinta	5,16	5,16	5,16	5,16	5,16

Vesihuollon taseyksikön tuloslaskelma (liikelaitoskaava)

Vesihuollon tuloslaskelma					
1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Vesi- ja jätevesimaksut (ulk)	396,4	385,3	385,3	385,3	385,3
Vesi- ja jätevesimaksut (sis)	20,1	21,8	18,1	18,1	18,1
Liikevaihto	416,5	407,1	403,4	403,4	403,4
Liiketoiminnan muut tuotot	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-45,6	-40,6	-45,6	-45,6	-45,6
Palvelujen ostot	-265,0	-266,0	-279,8	-282,0	-282,1
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-26,4	-27,1	0,0	0,0	0,0
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-4,6	-5,8	0,0	0,0	0,0
Muut henkilösivukulut	-0,9	-1,0	0,0	0,0	0,0
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-47,5	-86,3	-74,7	-62,8	-65,8
Liiketoiminnan muut kulut	-2,9	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
Liikelylijäämä (-alijäämä)	23,9	-21,6	1,4	11,1	8,0
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut rahoituskulut	-4,8	-14,1	-28,3	-24,2	-20,9
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	19,2	-35,7	-26,9	-13,1	-12,9
Tulosalueet yhteensä					
Tekninen lautakunta					
Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	1 181,3	1 191,7	1 310,7	1 276,3	1 347,3
Maksutuotot	22,9	37,5	22,0	22,0	22,0
Tuet ja avustukset	40,2	14,5	16,1	0,0	0,0
Muut toimintatuotot	925,1	928,6	1 003,7	969,6	983,9
Toimintatulot	2 169,6	2 172,3	2 352,5	2 267,9	2 353,2
Henkilöstökulut	-878,2	-925,8	-771,9	-732,3	-804,6
Palvelujen ostot	-656,4	-696,6	-770,4	-773,2	-818,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-578,7	-603,9	-591,9	-590,9	-590,9
Muut toimintakulut	-294,4	-296,5	-349,4	-325,0	-326,9
Toimintamenot	-2 407,7	-2 522,8	-2 483,6	-2 421,5	-2 540,5
Toimintakate (Netto)	-238,1	-350,5	-131,1	-153,6	-187,3
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-215,8	-296,1	-323,2	-296,6	-287,8
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-453,9	-646,6	-454,3	-450,2	-475,1
Valtuustoon nähden sitovat erät					

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo-rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelmaosa on esitetty ulkoisena tuloslaskelmana.

Tuloslaskelmaosa (1 000 €)	TP 2022	Muutettu ta 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	989,1	605,6	551,8	550,0	545,0
Maksutuotot	141,7	149,9	113,4	113,4	113,4
Tuet ja avustukset	403,6	381,9	118,3	26,0	26,0
Muut toimintatuotot	295,0	338,6	294,0	294,0	294,0
Toimintatuotot	1 829,3	1 476,0	1 077,5	983,4	978,4
Henkilöstökulut	-5 361,9	-5 576,1	-5 176,2	-4 873,5	-5 057,7
Palvelujen ostot	-13 311,6	-1 918,0	-1 963,5	-2 199,5	-2 202,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-718,4	-743,4	-728,0	-725,5	-725,2
Avustukset	-590,5	-351,9	-339,8	-339,8	-339,8
Muut toimintakulut	-292,8	-312,5	-339,2	-314,4	-314,4
Toimintakulut	-20 275,2	-8 901,9	-8 546,7	-8 452,7	-8 639,7
Toimintakate	-18 445,9	-7 425,9	-7 469,2	-7 469,3	-7 661,3
Verotulot	11 832,3	6 577,0	6 902,0	7 120,0	7 313,0
Valtionosuudet	7 245,8	1 653,1	1 393,3	1 679,3	1 820,5
Korkotuotot	3,4	3,8	12,0	12,0	12,0
Muut rahoitustuotot	21,1	2,2	2,2	2,2	2,2
Korkokulut	-71,5	-98,4	-119,8	-155,3	-135,2
Muut rahoituskulut	-7,2	0,0	-6,0	-6,0	-6,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-54,2	-92,4	-111,6	-147,1	-127,0
Vuosikate	578,0	711,8	714,5	1 182,9	1 345,2
Suunnitelman mukaiset poistot	-559,2	-623,1	-658,6	-632,4	-607,9
Kertaluonteiset poistot	0,0	0,0	-5,1	0,0	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-559,2	-623,1	-663,7	-632,4	-607,9
Tilikauden tulos	18,7	88,7	50,8	550,5	737,3
14.12.2023 jälkeen tapahtuneet muutokset					
Hark.var.vos VN/14596/2023	0,0	350,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos + hark.var.vos	18,7	438,7	50,8	550,5	737,3
Tavoitteet ja tunnusluvut					
Toimintatuotot/toimintakulut. %	9,0	16,6	12,6	11,6	11,3
Vuosikate/poistot, % ml. hark.var.vos	103,3	170,4	107,7	187,0	221,3
Vuosikate, euroa/asukas ml.hark.var.vos	200	369	248	411	467
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	-1 496,0	-1 057,3	-1 006,5	-456,1	281,3
Asukasmäärä	2 886	2 878	2 878	2 878	2 878

Arvio kunnallisverosta vuodelle 2024

Vuonna 2023 voimaan tullut sote-verouudistus alentaa kunnallisveron kertymää hieman vielä vuonna 2024. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella hallitusohjelmaan liittyvät veromuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys. Kehyskauden verotuottoarvioihin sisältyvät ansiotuloveroperusteiden vuosittaiset indeksitarkistukset sekä pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman veromuutokset. Vuonna 2024 indeksitarkistuksen mitoitusta muutetaan siten, että työttömyysvakuutusmaksun 0,2 prosenttiyksikön alennusta vastaava osuus kanavoidaan valtiolle Työllisyysrahastoon kohdistuvien säästöjen ohjaamiseksi valtion velkakehityksen taittamiseen. Lisäksi työntekijöiden työttömyysvakuutusmaksun 0,71 prosenttiyksikön alentaminen vuonna 2024 kasvattaa kunnallisveron tuottoa. Suurin paine veroprosentin korottamiseen on pienissä, alle 5 000 asukkaan kunnissa. Asukasluvultaan pienempien kuntien tilannetta vaikeuttaa se, että niissä veroprosentit ovat usein jo lähtökohtaisesti suuria kuntia korkeammalla ja kunnallisveron yksikkötuotto keskimäärin heikompi. Kuntatalousohjelman mukaan laskennallinen paine veroprosentin korottamiseen vuodelle 2024 on 2 001-5 000 asukkaan kunnissa 0,9 prosenttiyksikköä.

Lemillä kunnallisveron osuus verotuloista on 78 %, kun se kunnilla keskimäärin on ollut noin 81 %. Lemi nosti kunnallisveroa 0,54 prosenttiyksikköä.

MAKSETTAVA KUNNALLISVERO						
VEROTETTAVA TULO 1 000 €	2021	2022**	2023**	2024**	2025**	2026**
Ansiotulot - vähennykset	50 482	51 527	53 303	56 086	57 773	59 343
<i>Tuloveroprosentti</i>	22,00	22,00	9,36	9,90	9,90	9,90
VERO (Tulon perust.)	11 106	11 336	4 989	5 553	5 720	5 875
Työtulovähennys	801	832	83	90	90	89
Muut vähenn. verosta	116	191	30	29	33	30
Vähenn. Verosta yht.	917	1 023	113	119	123	119
MAKSUUNPANTAVA VERO	10 189	10 313	4 876	5 433	5 597	5 756
<i>Muutos %</i>	1,9	1,2	-52,7	11,4	3,0	2,8
Jää kertymättä, (n 0,5-1 %)	71	72	34	38	39	40
KERTYY KOLMEN VUODEN AIKANA	10 118	10 241	4 842	5 395	5 558	5 716
Verotettava tulo 1000 €	46 315	46 877	52 098	54 883	56 535	58 139
<i>Muutos %</i>	1,9	1,2	11,1	5,3	3,0	2,8
Verotett. tulo €/Asukas	15 878	16 243	18 177	19 268	19 974	20 685
<i>Muutos %</i>	3,5	2,3	11,9	6,0	3,7	3,6
Efektiiivinen veroaste %	14,91	14,68	6,66	7,24	7,29	7,36

Arvio yhteisöverosta vuodelle 2024

Kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan noin 1,9 mrd. euroa vuonna 2024, mikä on noin 170 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Kehyskaudella veron tuoton arvioidaan kasvavan keskimäärin noin 4,1 prosentin vuosivauhtia. Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus pienentää kuntien yhteisöverokertymää vuonna 2024 noin 1 milj. eurolla ja maksuunpanoa vuositasolla noin 2 milj. eurolla. Lisäksi vuonna 2024 tapahtuva työnantajan työttömyysvakuutusmaksun alentaminen 0,72 prosenttiyksiköllä arvioidaan kasvattavan kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta noin 28 miljoonalla eurolla. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan hallitus pitää yhteisöverokannan kilpailukykyisellä tasolla.

Talousarviovuonna Lemillä yhteisöveron osuus verotuloista on 4 %, kun se kunnilla keskimäärin on ollut 11 %.

YHTEISÖVERON TILITYKSET (1 000 €)					
TILIVUOSI	2022	2023**	2024**	2025**	2026**
Verovuodelta 2020					
kunnalle tilitetään	5	0	0	0	0
muokkaus					
Verovuodelta 2021					
kunnalle tilitetään	241	5	0	0	0
muokkaus					
Verovuodelta 2022					
kunnalle tilitetään	358	136	6	0	0
muokkaus		0	0	0	0
Verovuodelta 2023					
kunnalle tilitetään	26	202	72	3	0
muokkaus		0	0	0	0
Verovuodelta 2024					
kunnalle tilitetään		13	213	81	3
muokkaus		0	0	0	0
Verovuodelta 2025					
kunnalle tilitetään			12	229	82
muokkaus			0	0	0
Verovuodelta 2026					
kunnalle tilitetään				12	235
muokkaus			0	0	0
Verovuodelta 2027					
kunnalle tilitetään				0	10
muokkaus			0	0	0
TILITYKSET YHTEENSÄ	635	356	303	324	331
<i>Muutos %</i>	-7,3	-43,9	-14,9	6,9	2,1

Arvio kiinteistöverosta vuodelle 2024

Pääministeri Petteri Orpon hallitus toteuttaa kiinteistöverotuksen uudistuksen. Uudistuksen tavoitteena on korjata kiinteistöjen verotusarvojen ja käypien arvojen eriytyminen toisistaan. Uudistus toteutetaan pitkällä siirtymäajolla. Kiinteistöveron muutokset ovat kohtuullisia kiinteistön omistajille.

Talousarviovuonna Lemin kunnan kiinteistöveron osuus verotuloista on 17 %, kun se on ollut kunnilla keskimäärin 8 %.

KIINTEISTÖVERON VEROPOHJA					
VEROTUSARVOT 1 000 € ja %	2022	2023*	2024**	2025**	2026**
Yleisen kiint.v-% alaiset					
maa-alueet	16 805	16 908	16 908	16 908	16 908
Vero % (1,30-2,00)	1,40	1,40	1,50	1,50	1,50
VERO	235	237	254	254	254
rakennukset	8 764	9 210	9 210	9 210	9 210
Vero % (0,93-2,00)	1,40	1,40	1,50	1,50	1,50
VERO	123	129	138	138	138
Vak. asuinrakennukset	69 608	75 325	75 325	75 325	75 325
Vero % (0,41-0,90 / 0,41-1,00)	0,53	0,53	0,73	0,73	0,73
VERO	369	399	550	550	550
Muut asuinrakennukset	17 962	19 386	19 386	19 386	19 386
Vero % (0,93-2,00)	1,30	1,30	1,40	1,40	1,40
VERO	234	252	271	271	271
Yleishyödylliset yhteisöt	338	357	357	357	357
Vero %	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
VERO	0	0	0	0	0
Rakentamaton rakenn.paikka	62	60	60	60	60
Vero % (2,00-6,00)	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
VERO	2	2	2	2	2
Verotusarvot yhteensä	113 539	121 246	121 246	121 246	121 246
Muutos %	2,4	6,8	0,0	0,0	0,0
MAKSETTAVA KIINT.VERO	963	1 019	1 215	1 215	1 215
Muutos %	2,1	5,9	19,2	0,0	0,0
KIINTEISTÖVERON TILITYKSET (1 000 €)					
TILIVUOSI	2022	2023**	2024**	2025**	2026**
TA-vuoden tilitykset	905	958	1 143	1 143	1 143
josta ei tility kuluvana vuonna	-58	-61	-73	-73	-73
Edellisen verovuoden tilitykset	77	46	49	58	58
TILITYKSET YHTEENSÄ	987	1 004	1 191	1 201	1 201

Yhteenvedo (1 000 €)					
TILIVUOSI	2022	2023**	2024**	2025**	2026**
Verolaji					
Kunnallisvero	10 210	5 325	5 408	5 595	5 781
<i>Muutos %</i>	-3,0	-47,8	1,6	3,5	3,3
Yhteisövero	635	356	303	324	331
<i>Muutos %</i>	-7,3	-43,9	-14,9	6,9	2,1
Kiinteistövero	987	1 004	1 191	1 201	1 201
<i>Muutos %</i>	4,8	1,7	18,6	0,8	0,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	11 832	6 686	6 903	7 120	7 313
<i>Muutos %</i>	-2,7	-43,5	3,2	3,1	2,7

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen vuoden 2024 talousarviossa

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen vuonna 2024 on hieman vahvistava vuoden 2023 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan yhden prosenttiyksikön indeksikorotusta vastaava vähennys. Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus vahvistaa kuntataloutta. Hallitusohjelmassa kunnille ei osoiteta uusia tehtäviä tai velvoitteita vuonna 2024.

Kuntien valtionavut

Kuntien peruspalvelujen valtionosuutta korottaa kehyskaudella vuonna 2025 TE-palveluiden järjestämistä vastuun siirto kunnille ja siihen liittyvä kuntien työttömyysturvan rahoitusosuuden kasvattaminen. Peruspalvelujen valtionosuuden tasoa puolestaan alentaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistukseen liittyvien kunnilta hyvinvointialueille siirtyvien tulojen ja kustannusten tarkistus sekä hallitusohjelman mukainen indeksisäästö. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudet alenevat reaalisesti hieman kehyskaudella johtuen oppilas- ja opiskelijamäärien alenemisesta.

Valtionosuudet ja Sote-siirtolaskelman jälkikäteistarkastus

Valtiovarainministeriö tiedotti perjantaina 17.11. (klo 18:16) täysin yllättäen, että verotuksen valmistuminen muuttaa kuntien vuoden 2024 valtionosuuslaskelmia. Valtiovarainministeriön tiedotteen mukaan sote-uudistuksesta johtuva pysyvä valtionosuuden vuosittainen vähennys, nk. "loppupiiska" tuplaantuu -224 miljoonasta (lokakuun siirtolaskelmassa -205 miljoonasta) -501 miljoonaan. Kun lisäksi ensi vuonna

otetaan huomioon vuoden 2023 liikaa maksetun valtionosuuden korjaus, vuonna 2024 valtionosuusleikkaus kasvaa valtion talousarvioesityksen (9.10.) mukaisesta -336 miljoonasta (lokakuun siirtolaskelman -308 miljoonasta) -751 miljoonaan euroon. Jos muutosvaikutuksen olisi annettu täysimääräisesti toteutua heti vuonna 2024, kaikkien kuntien valtionosuutta leikataan vuosina 2024 ja 2025 lisää noin 80 euroa asukasta kohden. Valtion talousarviossa (9.10.) sote-uudistuksen takia tehtävän lisäleikkauksen eli nk. "loppupiiskan" suuruus oli noin -60 euroa asukasta kohden ja sen jälkeen päivittyneessä valtionosuuslaskelmassa noin -56 euroa asukasta kohden. Uusi luku oli -136 euroa/asukas. VM:n mukaan leikkauksen vaikutus kuntatalouteen siirretään vuodesta 2024 tuleville vuosille. Tämän hetken tiedon mukaan jaksotuksen jälkeen vuodesta 2027 alkaen lisäleikkaus lopulta toteutuu VM:n 17.11. esittämän tason mukaisena ja pysyvänä. Pysyväksi leikkaukseksi jää -91 euroa/asukas vuodesta 2026 alkaen.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus		
Ikärahenteen laskennalliset kustannukset		
0-5-vuotiaat		1 211 574
6-vuotiaat		295 341
7-12-vuotiaat		1 706 594
13-15-vuotiaat		1 405 108
Yli 16-vuotiaat		150 861
Ikäraakenne yhteensä		4 769 478
Muut laskennalliset kustannukset		
Työttömyyden perusteella yhteensä		162 319
Vieraskielisyyden perusteella yhteensä		130 533
Asukastiheyden perusteella yhteensä		165 635
Koulutustaustan perusteella yhteensä		63 382
Muut laskennalliset kustannukset yhteensä		521 869
Kunnan laskennalliset kustannukset yhteensä		5 291 347
Kunnan omarahoitusosuus laskennallisesta kustannuksesta		-4 007 759
Valtion osuus laskennallisesta kustannuksesta		1 283 587
Lisäosa		
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen yhteensä		51 159
Työpaikamavaraisuuden perusteella yhteensä		15 732
Lisäosat yhteensä		66 891
Vähennykset ja lisäykset		
Kuntien yhdistymisavustus		-2 857
Harkinnanvaraisten avustusten vähennys		-5 224
Kriisikuntien harkinnanvarainen yhdistymisavustus		-2 857
Aloittavien koulujen rahoitukseen liittyvä vähennys		-29
Kum. verotuloihin perust. tasauksen muutoksen neutralisointi		-64 935
Perustoimeentulotuen vähennys		-93 405
Vähennykset yhteensä		-169 307
Sote-uudistuksen muutosrajoin		-428 819
Sote-uudistuksen järjestelmämuutoksen tasaus vuodelle 2024		-294 433
Jälkikäiteistarkistuksesta johtuva vox pysyvä lisäsiirtotarve		-261 096
Määräaikainen lisäys kompensoimaan lisäsiirtotarpeen muutosta		100 136
Sote-erät yhteensä		-884 212
Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset yhteensä		-1 053 519
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ennen tulopohjan tasausta		296 960
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+tasauslisä/-tasausvähennys)		1 323 982
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus		1 620 942
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet		
Esi- ja perusopetuksen oppilaskohtaiset lisät yhteensä		113 748
Aamu- ja iltapäivätoiminta		18 451
Liikunta		10 286
Nuorisotyö		3 426
Kunnan omarahoitusosuus toisen asteen koulutukseen		-877344
Opetus- ja kulttuuritoimen muu valtionosuusrahoitus yhteensä		-731 434
Valtionosuudet yhteensä		889 508
Veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus		503 955
Kunnan valtionosuus ja veromenetysten korvaukset 2024		1 393 463

INVESTOINTIOSA

Valtuusto hyväksyy kokonaiskustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankeryhmille. Valtuusto antaa tilivelvolliselle/hankevastaavalle toimivaltuuden tarkistaa hankintamenon jaksottamista myöhemmin kokonaiskustannusarvion rajoissa. Lautakunta voi muuttaa hankeryhmän projekteja hankeryhmälle varatun määrärahan puitteissa. Valtuustoon nähden sitovat erät ovat harmaana. Määrärahojen siirto hankeryhmästä toiseen tulee käsitellä kunnanhallituksessa ja kunnanvaltuustossa.

Omaa rakentamista tai rakennuttamista sisältävät hankkeet on merkitty teknisen lautakunnan alle. Tekninen lautakunta on niistä hankkeista toteuttamis- ja budjettivastuussa. Kaikista rakennusinvestoinneista aiheutuvat käyttökustannukset kirjataan teknisen lautakunnan kiinteistötoimen ja tukipalvelujen tulosalueelle, josta ne sisäisinä vuokrina siirretään toiminnasta vastaavalle toimielimelle.

INVESTOINTIOSA

Kunnanhallitus Projekti/Hankeryhmä	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
100 Maanhankinta					
Investointimenot	-4 991	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Investointitulot	13 390	200 000	0	0	0
B100 Maanhankinta					
Investointimenot	-4 991	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Investointitulot	13 390	200 000	0	0	0

Maanhankinnan tavoitemäärittely

Maanhankintaan on vuotuinen 5 000 euron määrärahavaraus tonttien lunastamiseen tai maa- ja vesialueiden lohkomiskuluihin.

INVESTOINTIOSA

Kunnanhallitus Projekti/Hankeryhmä	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
101 Osakkeiden hankinta ja myynti					
Investointimenot	-86 225	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
B101 Osakkeiden hankinta ja myynti					
Investointimenot	-86 225	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0

Osakkeiden hankinta ja myynti tavoitemäärittely

Osakkeiden hankintaa tai myyntiä ei ole suunniteltu taloussuunnitelmakaudella.

INVESTOINTIOSA					
Kunnanhallitus Projekti/Hankeryhmä	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
102 Käyttöomaisuus luov.					
Investointitulot	86 208	0	0	0	0
110 Asianhallintaohjelma					
Investointimenot	-26 923	0	0	0	0
112 Accuna,raportointi					
Investointimenot	0	-1 900	0	0	0
113 Accuna,budjetointi					
Investointimenot	0	-1 900	0	0	0
114 Accuna,konserni					
Investointimenot	0	-4 400	0	0	0
115 Talous- ja henkilöstöhallinto					
Investointimenot	0	0	-70 000	0	0
B110 Muut investoinnit					
Investointimenot	-26 923	-8 200	-70 000	0	0
Investointitulot	86 208	0	0	0	0

Talous- ja henkilöstöhallinto -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 70 00 euroa ja hanke toteutetaan syksyllä 2024.

Investoinnilla tavoitellaan pienentyvin jatkuvan palvelun kustannuksin ostopalvelutuotannon laadun lisäystä (palkkahallinto, konsernitilinpäätös), palvelukyvyyn parantamista (taloushallinnolle aikaa laadukkaaseen palveluun) ja tuotannon tehostamista (vähenevät talous- ja henkilöstöhallinnon resurssit). Hanke on korvausinvestointi.

INVESTOINTIOSA					
Sivistyslautakunta Projekti/Hankeryhmä	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
719 Verkkokauppa ja kassa					
Investointimenot		0	0	-6 000	0
B200 Sivistystoimen ohjelmat					
Investointimenot		0	0	-6 000	0

Verkkokauppa ja kassa -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 6 000 euroa. Hanke aloitetaan marraskuussa 2023. Verkkokaupan ja kassan tuotantokäyttö alkaa 1.3.2024.

Investoinnilla tavoitellaan kuntosalin ja kirjaston kassatoimintojen palvelukyvyyn parantamista ja tehostamista. Hanke on uusinvestointi, joka mahdollistaa kuntosalin ajanvarauksen ja maksamisen verkon kautta. Verkkomaksamiseen on mahdollista ottaa uusia tuotteita esimerkiksi venepaikat ja etätyötilat. Verkkomaksaminen muuttaa laskutusprosesseja. Uusi kassajärjestelmä nykyaikaistaa kassamaksujen taloushallinnon.

INVESTOINTIOSA

Sivistyslautakunta Projekti/Hankeryhmä	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
718 Omatoimikirjasto					
Investointimenot	0	0	-33 000	0	0
Investointitulot	0	0	15 000	0	0
B210 Sivistystoimen kalusto					
Investointimenot	0	0	-33 000	0	0
Investointitulot	0	0	15 000	0	0

Omatoimikirjasto -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio talousarviovuonna 2024 on 33 000 euroa.

Hanke on aloitettu marraskuussa 2023 ja toteutetaan 2024 vuoden loppuun mennessä. Hanke vaatii kirjastolle muun muassa kulunvalvonnan valvontakameroineen ja lainaus-/palautusautomaatin.

Investointitulot 15 000 euroa on AVI:lta haettavaa valtionavustusta (arvio 45,5 %). Nettoinvestointi olisi 18 000 euroa. Hanke on uusinvestointi, jolla tavoitellaan palvelukyvyyn parantamista. Osittainen omatoimikirjasto mahdollistaa kirjaston aukioloajan lisäämisen ja tehostaa kirjaston muuta palvelutoimintaa.

INVESTOINTIOSA

Sivistyslautakunta	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
Investoinnit yhteensä					
Investointimenot	0	0	-39 000	0	0
Investointitulot	0	0	15 000	0	0
Investoinnit, netto	0	0	-24 000	0	0

INVESTOINTIOSA

Tekninen lautakunta	Projekti/Hankeryhmä	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
300 Liikenneturvallisuuoshankkeet						
	Investointimenot	0	0	0	0	0
301 Ajoinamerkinnt Raikulitie						
	Investointimenot	0	-6 000	0	-6 000	0
302 Päälysteiden korjaukset litiä						
	Investointimenot	0	-10 000	0	0	0
304 Päälysteiden korjaukset kirko						
	Investointimenot	0	0	-25 000	-10 000	-10 000
306 Juvolantie						
	Investointimenot	0	0	-105 000	-105 000	-105 000
	Investointitulot	0	0	73 500	73 500	73 500
B300 Liikenneturvallisuu						
	Investointimenot	0	-16 000	-130 000	-121 000	-115 000
	Investointitulot	0	0	73 500	73 500	73 500

Päälysteidenkorjaukset kirkonkylä -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio vuosina 2024-2026 on 45 000 euroa. Investoinnilla tavoitellaan kirkonkylän tiestön palvelukyvyn parantamista. Hanke on korjausinvestointi.

Juvolantie -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio ajalla 2024-2027 on 420 000 euroa. Investointitulot 294 000 euroa, nettoinvestointi 126 000 euroa. Investoinnilla tavoitellaan Juvolantien palvelukyvyn parantamista. Hanke on korjausinvestointi. Investointitulo on (70 %) laskettu ELY:n yksityistieavustusrajojen mukaisesti.

INVESTOINTIOSA

Tekninen lautakunta	Projekti/Hankeryhmä	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
350 Arkiston rakentaminen						
	Investointimenot	-42 437	0	0	0	0
351 Rakennusvalvontaohjelmisto						
	Investointimenot	0	-20 000	0	0	0
	Investointitulot	0	0	0	0	0
B350 Hallinnon investoinnit						
	Investointimenot	-42 437	-20 000	0	0	0
	Investointitulot	0	0	0	0	0

Hallinnon investoinnit -hankeryhmässä ei ole alkavia investointeja.

INVESTOINTIOSA

Tekninen lautakunta	Projekti/Hankeryhmä	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
404 Koulukeskuksen katto						
	Investointimenot	0	-85 000	-15 000	-60 000	-60 000
405 Koulukeskuksen kiinteistöautom						
	Investointimenot	0	-15 000	0	0	0
406 Kuukanniemi kiinteistöautom						
	Investointimenot	0	-19 000	0	0	0
407 Koulukeskus varavoima						
	Investointimenot	-1 134	0	0	0	0
408 Koulukeskus luokkamuutos						
	Investointimenot	0	0	0	0	0
B400 Kouluinvestoinnit						
	Investointimenot	-1 134	-119 000	-15 000	-60 000	-60 000

Koulukeskuksen katto -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio vuosina 2024-2026 on 135 000 euroa. Vuodelle 2023 varattu määräraha käytetään koulukeskuksen luokkamuutokseen.

Koulukeskuksen katon peruskorjaus on palvelukyvyn parantamista. Hanke on korjausinvestointi.

INVESTOINTIOSA

Tekninen lautakunta	Projekti/Hankeryhmä	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
450 Hyvinvointiaseman peruskorjaus						
	Investointimenot	-18 986	0	0	0	0
451 Palola/Oljamikoti korjaukset						
	Investointimenot	0	0	0	0	0
453 HVA lattian vaihto 2024						
	Investointimenot	0	0	-10 000	-30 000	0
B450 Hoitoalan rakennusinvestoinnit						
	Investointimenot	-18 986	0	-10 000	-30 000	0

Hyvinvointiaseman lattianvaihto -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio vuosina 2024-2025 on 40 000 euroa.

Investoinnilla tavoitellaan rakennuksen palvelukyvyn parantamista. Hanke on korjausinvestointi.

INVESTOINTIOSA

Tekninen lautakunta	Projekti/Hankeryhmä	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
502 Iitiän päiväkodin viilennys						
	Investointimenot	0	-20 000	0	0	0
503 Kuukanniemen päiväkodin lattia						
	Investointimenot	0	0	0	-10 000	-15 000
B500 Päiväkotinvestoinnit						
	Investointimenot	0	-20 000	0	-10 000	-15 000

Kuukanniemen päiväkodin lattianvaihto -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio vuosina 2025-2026 on 25 000 euroa.

Investoinnilla tavoitellaan rakennuksen palvelukyvyyn parantamista. Hanke on korjausinvestointi.

INVESTOINTIOSA

Tekninen lautakunta	Projekti/Hankeryhmä	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
702 Iitiän ulkoliikuntapaikka						
	Investointimenot	-24 386	0	0	0	0
	Investointitulot	10 000	0	0	0	0
703 Särkemänkankaan reitti						
	Investointimenot	-1 267	0	0	0	0
	Investointitulot	634	0	0	0	0
705 Asukastila tukikelpoinen						
	Investointimenot	-3 020	0	0	0	0
	Investointitulot	-8 036	0	0	0	0
706 Asukastila tukikelvoton						
	Investointitulot	2 531	0	0	0	0
707 Asukastila kuntoportaat						
	Investointitulot	6 934	0	0	0	0
709 Melontareitti						
	Investointimenot	-4 000	-7 650	0	0	0
	Investointitulot	0	2 250	0	0	0
710 Kuukanniemen kuntoportaat						
	Investointimenot	0	-10 000	0	-10 000	0
711 Asukastila yksrah ja talkoo						
	Investointitulot	1 621	0	0	0	0
714 Tekninen v. (piennarleikkuri)						
	Investointimenot	0	-8 000	0	0	0
715 Kirjaston kiinteistöautom						
	Investointimenot	0	-6 000	0	0	0
716 Matonpesupaikkojen kehittäminen						
	Investointimenot	0	-16 000	-10 000	0	0
	Investointitulot	0	8 000	6 000	0	0
717 Laiturit Kirkonkylä						
	Investointimenot	0	-10 000	-10 000	-10 000	0
720 Keittiökalusteet koulukeskus						
	Investointimenot	0	-10 000	-15 000	-20 000	-20 000
721 Kuntosali Palolaan						
	Investointimenot	0	0	-40 000	0	0
B700 Siv ja liik investoinnit						
	Investointimenot	-32 673	-67 650	-114 000	-40 000	-20 000
	Investointitulot	13 683	10 250	21 000	0	0

Matonpesupaikkojen kehittäminen -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio vuonna 2024 on 10 000 euroa.

Investoinnilla tavoitellaan palvelukyvyyn parantamista.

Hanke on korjausinvestointi.

Laiturit kirkonkylä -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio vuosina 2024-2025 on 20 000 euroa. Investoinnilla tavoitellaan palvelukyvyn parantamista. Hanke on korjausinvestointi

Keittiökaluusteet koulukeskus -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio vuosina 2024-2026 on 55 000 euroa. Investoinnilla tavoitellaan palvelukyvyn parantamista. Hanke on korjausinvestointi

Kuntosali Palolaan -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 40 000 euroa. Investoinnilla tavoitellaan palvelukyvyn parantamista. Hanke on korjausinvestointi entisen päiväkodin tiloihin.

Kuntosali siirtyy Teollisuustie 1:n vuokratiloista kunnan omistamaan tilaan. Peruskorjattu tila osoitteessa Kanervatie 15 avataan käyttäjille 1.3.2024. Kuntosaliin tulee esteetön pääsy ja kulku kortilla.

INVESTOINTIOSA

Tekninen lautakunta	Projekti/Hankeryhmä	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
712 CMF-220 Volkswagen						
	Investointimenot	-32 097	0	0	0	0
713 Latukone						
	Investointimenot	-5 145	0	0	0	0
714 Tekninen v. (piennarleikkuri)						
	Investointimenot	0	-8 000	0	0	0
B710 Teknisen kalustoinvestoinnit						
	Investointimenot	-37 242	-8 000	0	0	0

Teknisen kalustoinvestointeja ei ole taloussuunnitelmakaudella.

INVESTOINTIOSA

Tekninen lautakunta	Projekti/Hankeryhmä	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
750 Tuomelankangas 3 katu						
	Investointimenot	-488 155	0	0	0	0
752 Tuomelankangas 3 tievalaistus						
	Investointimenot	-24 970	0	0	0	0
755 Tuomelankank.selvitystyö						
	Investointimenot	4 329	0	0	0	0
B750 Kadut						
	Investointimenot	-508 797	0	0	0	0

Asutusalueinfraan/katuihin ei ole investointeja taloussuunnitelmakaudella.

INVESTOINTIOSA

Tekninen lautakunta Projekti/Hankeryhmä	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
753 Tuomelankangas 3 vesi					
Investointimenot	-118 206	0	0	0	0
801 Vuolteen vedenottamo,säiliö					
Investointimenot	-15 656	0	0	0	0
802 Vesiverkoston verkostonmallinn					
Investointimenot	0	-75 000	0	0	0
803 Palolan pumppaamon sähkökeskus					
Investointimenot	0	-25 000	0	-30 000	0
806 Teollisuustien pumppaamon sähkökeskus					
Investointimenot	0	0	-40 000	-70 000	0
B800 Vesilaitosinvestoinnit					
Investointimenot	-133 862	-100 000	-40 000	-100 000	0

Teollisuustien pumppaamon sähkökeskus -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio vuosina 2024 on 40 000 euroa. Vuonna 2025 uusitaan kaksi pumppaamo sähkökeskusta.

Investoinnilla tavoitellaan palvelukyvyn parantamista. Hanke on korjausinvestointi.

INVESTOINTIOSA

Tekninen lautakunta Projekti/Hankeryhmä	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
754 Tuomelankangas 3 viemäri					
Investointimenot	-159 762	0	0	0	0
B900 Viemärlaitosinvestoinnit					
Investointimenot	-159 762	0	0	0	0

Viemärlaitokseen ei ole investointeja taloussuunnitelmakaudella.

INVESTOINTIOSA

Tekninen lautakunta	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
Investoinnit yhteensä					
Investointimenot	-934 894	-342 650	-270 000	-361 000	-210 000
Investointitulot	13 653	10 250	79 500	73 500	73 500
Investoinnit, netto	-921 241	-332 400	-190 500	-287 500	-136 500

RAHOITUSOSA

Rahoituslaskelmaosassa yhdistetään tuloslaskelmaosa ja investointiosa sekä lainanlyhennykset ja osoitetaan näissä tarvittava rahoitus sekä maksuvalmiuden muutos vuoden aikana.

Rahoituslaskelman tulorahoituksen muodostaa tuloslaskelmaosasta siirtyvä vuosikate.

Investointimenoihin sisältyvät investointiosan määrärahat. Rahoitusosuudet investointimenoihin ovat esim. valtiolta saatavia avustuksia. Rahoituslaskelmassa esitetään varausta pitkäaikaisen lainaan investointimenojen verran, pitkäaikaisten lainojen lyhennyserät vastaavat nykyisiä lainojen lyhennysohjelmia.

Rahoituslaskelmaosa (1 000 €)	TP 2022	Ta 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	578,0	711,8	712,6	1 235,9	1 323,9
Tulorahoituksen korjauserät	-305,9	-100,0	0,0	0,0	0,0
Toiminnan rahavirta	272,1	611,8	712,6	1 235,9	1 323,9
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 053,0	-355,9	-384,0	-366,0	-215,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	13,7	10,3	94,5	73,5	73,5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	99,6	200,0	0,0	0,0	0,0
Investointien rahavirta	-939,8	-145,6	-289,5	-292,5	-141,5
Toiminnan ja investointien rahavirta	-667,7	466,2	423,1	943,4	1 182,4
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Antolainauksen muutokset	-5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	800,0	350,0	384,0	0,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 039,8	-850,0	-642,8	-718,9	-672,5
Lyhytaikaisten lainojen muutos	400,0	0,0	-200,0	0,0	0,0
Lainakannan muutokset	160,2	-500,0	-458,8	-718,9	-672,5
Oman pääoman muutokset	51,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Rahoituksen rahavirta	206,9	-500,0	-458,8	-718,9	-672,5
Vaikutus maksuvalmiuteen	-460,8	-33,8	-35,7	224,5	509,9
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvo					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1 000 €	-2 360,7	967,5	1 889,7	1 252,0	2 347,4
Investointien tulorahoitus, %	55,6	206,0	246,2	422,5	935,6

	2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Lainakanta, 1 000 €	6 433	5 739	4 866	4 147	3 492
Lainat, €/asukas	2229	1995	1691	1441	1214

MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETOLASKELMA

1 000 €	MÄÄRÄRAHAT			TULOARVIOT			
	Sito- vuus	TP 2022	TA 2023	TA2024	TP 2022	TA 2023	TA2024
KÄYTTÖTALOUSOSA							
Kunnanhallitus							
Yleishallinto	B	1 372,7	858,9	916,6	924,6	559,7	365,6
Kehittämishankkeet	B	148,6	255,3	258,9	26,3	0,0	28,9
Sosiaali- ja terveyspalvelut	B	11 847,4	164,8	165,6	94,0	0,0	0,0
Keskusvaalilautakunta							
Vaalit	B	7,3	4,5	8,4	6,3	5,0	7,0
Tarkastuslautakunta							
Tarkastus- ja arviointitoimi	B	8,1	8,7	16,3	0,0	0,0	0,0
Sivistyslautakunta							
Sivistystoimen hallinto	B	35,1	11,7	6,9	0,3	0,0	0,0
Peruspalvelut	B	3 862,1	4 093,5	4 113,2	214,8	242,1	152,2
Muut opetuspalvelut	B	40,6	44,4	44,4	0,0	0,0	0,0
Varhaiskasvatuspalvelut	B	2 096,0	2 328,9	2 034,0	272,6	297,4	92,0
Kirjastopalvelut	B	134,3	169,2	167,5	5,9	5,6	7,7
Vapaa-aikapalvelut	B	284,2	278,8	295,8	83,9	33,5	34,2
Tekninen lautakunta							
Hallinto	B	277,3	325,3	247,0	56,0	68,0	41,3
Kiinteistötoimi ja tukipalv.	B	1 785,0	1 855,1	1 909,3	1 696,8	1 697,2	1 907,8
Vesihuolto	N	345,4	342,4	327,3	416,8	407,1	403,4
TULOSLASKELMAOSA							
Verotulot	B				11 832,3	6 577,0	6 902,0
Valtionosuudet	B				7 245,8	1 653,1	1 393,3
Korkotulot	B				3,4	3,8	12,0
Muut rahoitustulot	B				21,1	2,2	2,2
Korkomenot	B	71,5	98,4	119,8			
Muut rahoitusmenot	B	7,2	0,0	6,0			

1 000 €	MÄÄRÄRAHAT			TULOARVIOT			
	Sito- vuus	TP 2022	TA 2023	TA2024	TP 2022	TA 2023	TA2024
INVESTOINTIOSA							
Kunnanhallitus							
100 Maan hankinta	B	5,0	5,0	5,0	13,4	100,0	0,0
101 Osakkeiden hankinta	B	86,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
101 Käyttöomaisuuden luovutukset	B	0,0	0,0	0,0	26,3	0,0	0,0
110 Asianhallintaohjelma	B	26,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
112 Accuna-ohjelmistot	B	0,0	8,2	0,0	0,0	0,0	0,0
115 Talous- ja henkilöstöhallinto	B	0,0	0,0	70,0	0,0	0,0	0,0
Sivistyslautakunta							
719 Verkko kauppa ja kassa	B	0,0	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0
718 Omatoimikirjasto	B	0,0	0,0	33,0	0,0	0,0	15,0
Tekninen lautakunta							
301 Ajouratamerkinnyt Raikulitie	B	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0
302 Päälysteiden korjaukset litiä	B	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
304 Päälysteiden korjaukset kirko	B	0,0	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0
306 Juvolantie	B	0,0	0,0	105,0	0,0	0,0	73,5
350 Arkiston rakentaminen	B	42,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
351 Rakennusvalvontaohjelmisto	B	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
404 Koulukeskuksen katto	B	0,0	85,0	15,0	0,0	0,0	0,0
405 Koulukeskuksen kiinteistöautomaatio	B	0,0	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0
406 Kuukanniemi kiinteistöautomaatio	B	0,0	19,0	0,0	0,0	0,0	0,0
407 Koulukeskuksen varavoima	B	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
450 Hyvinvointiaseman peruskorjaus	B	19,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
451 Palola/Oljamikoti korjaukset	B	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
453 HVA lattian vaihto 2024	B	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0
502 litiän päiväkodin viilennys	B	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
702 litiän ulkoliikuntapaikka	B	24,4	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0
703 Särkemänkankaan reitti	B	1,3	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0
705-707 Asukastila, kuntoportaat	B	3,0	0,0	0,0	3,0	0,0	0,0
709 Melontareitti	B	4,0	7,7	0,0	0,0	2,3	0,0
710 Kuukanniemen kuntoportaat	B	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
712 CMF-220 Volkswagen	B	32,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
713 Latukone	B	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
714 Tekninen v. (piennarleikkuri)	B	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0
715 Kirjaston kiinteistöautom	B	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0
716 Matonpesupaikkojen kehittäminen	B	0,0	16,0	10,0	0,0	8,0	6,0
717 Laiturit Kirkonkylä	B	0,0	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0
720 Keittiökaluusteet koulukeskus	B	0,0	10,0	15,0	0,0	0,0	0,0
721 Kuntosali Palolaan	B	0,0	0,0	40,0	0,0	0,0	0,0
750+754 Tuomelankangas	B	786,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
801 Vuolteen vedenottamo, säiliö	B	15,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
802 Vesiverkoston verkostonmallinn	B	0,0	75,0	0,0	0,0	0,0	0,0
803 Palolan pumppaamon sähkökeskus	B	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
806 Teollisuustien pumppaamon sähkökeskus	B	0,0	0,0	40,0	0,0	0,0	0,0

1 000 €	MÄÄRÄRAHAT			TULOARVIOT			
	Sito- vuus	TP 2022	TA 2023	TA2024	TP 2022	TA 2023	TA2024
RAHOITUSOSA							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäys	B	5,0	0,0	0,0			
Antolainasaamisten vähennys	B				0,0	0,0	0,0
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B				800,0	350,0	384,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	1 039,8	850,0	642,8			
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B			200,0	400,0	0,0	0,0
Oman pääoman muutokset					51,6		
OSAT YHTEENSÄ		24 420,6	12 045,8	11 863,8	24 205,8	12 012,0	11 828,1
Vaikutus maksuvalmiuteen					-214,8	-33,8	-35,7